

# WIADOMOŚCI DIECEZJALNE SIEDLECKIE

ORGAN URZĘDOWY KURII DIECEZJALNEJ

---

Rok LXXXIV

Styczeń 2015

Nr 1

---



---

ADRES REDAKCJI i ADMINISTRACJI

KURIA DIECEZJALNA - 08-100 SIEDLCE - PIŁSUDSKIEGO 62

TEL. 25 644-21-95; FAX 25 644-87-44

WYDAWNICTWO DIECEZJI SIEDLECKIEJ "UNITAS"

08-110 SIEDLCE - SZKOŁNA 22

# WIADOMOŚCI DIECEZJALNE SIEDLECKIE

ORGAN URZĘDOWY KURII DIECEZJALNEJ

---

Rok LXXXIV

Styczeń 2015

Nr 1

---

## STOLICA APOSTOLSKA

### ORĘDZIE PAPIEŻA FRANCISZKA DO MŁODYCH NA XXX ŚWIATOWE DNI MŁODZIEŻY W 2015 ROKU

„Błogosławieni czystego serca, albowiem oni Boga oglądać będą”  
(Mt 5,8)

#### **Drodzy młodzi,**

Kontynuujemy naszą duchową pielgrzymkę do Krakowa, gdzie w lipcu 2016 będzie miała miejsce kolejna międzynarodowa edycja Światowego Dnia Młodzieży. Za przewodnik na naszej drodze wybraliśmy ewangeliczne błogosławieństwa. W ubiegłym roku zastanawialiśmy się nad błogosławieństwem ubogich w duchu, umieszczonym w szerszym kontekście „Kazania na Górze”. Wspólnie odkryliśmy rewolucyjne znaczenie błogosławieństw oraz stanowcze wezwanie Jezusa, aby odważnie zaangażować się w przygodę poszukiwania szczęścia. W tym roku będziemy zastanawiać się na szóstym błogosławieństwem: „Błogosławieni czystego serca, albowiem oni Boga oglądać będą” (Mt 5,8).

#### **1. Pragnienie szczęścia**

Słowo błogosławieni, czyli szczęśliwi, pojawia się dziewięć razy w tej mowie, będącej pierwszym wielkim kazaniem Jezusa (Mt 5,1-12). Brzmi ono jak refren, przypominający nam o wezwaniu Pana, aby wraz z Nim pokonywać tę drogę, która pomimo wszystkich wyzwań, jest drogą do prawdziwego szczęścia.

Tak, drodzy młodzi, dążenie do szczęścia jest wspólne wszystkim ludziom wszystkich czasów i wszystkich grup wiekowych. Bóg zaszczerpił w sercu każdego mężczyzny i każdej kobiety niepohamowane pragnienie szczęścia, spełnienia. Czy nie czujecie, że wasze serca są niespokojne i zawsze szukają dobra, które mogłoby ugasić ich pragnienie nieskończoności?

Pierwsze rozdziały Księgi Rodzaju ukazują nam wspaniałe błogosławieństwo, do którego jesteście powołani, a które polega na doskonałej komunii z Bogiem, z innymi, z przyrodą i z nami samymi. Swobodny dostęp do Boga, do zażyłości z Nim i do Jego wizji był obecny w Bożym planie wobec ludzkości od jej początków i sprawiał, że Boże światło przenikało prawdą i przejrzystością wszystkie ludzkie relacje. W tym stanie pierwotnej czystości nie było „masek”, podstępów, powodów, aby kryć się jedni przed drugimi. Wszystko było przejrzyste i jasne.

Kiedy kobieta i mężczyzna ulegają pokusie i zrywają relację ufnej komunii z Bogiem, wówczas w ludzką historię wchodzi grzech (por. Rdz 3). Natychmiast można zauważyć jego konsekwencje także w ich relacjach z samymi sobą, jedno z drugim, z przyrodą. A są one dramatyczne! Pierwotna czystość ulega skażeniu. Od tej pory nie jest już możliwy bezpośredni dostęp do obecności Boga. Wkracza skłonność do ukrywania się, mężczyzna i kobieta muszą zasłonić swoją nagość. Pozbawieni światła, pochodzącego z wizji Pana, postrzegają otaczającą ich rzeczywistość w sposób wypaczony, krótkowzroczny. Wewnętrzny „kompas”, który nimi kierował w poszukiwaniu szczęścia, traci swój punkt odniesienia, a pragnienie władzy, posiadania i żądza przyjemności za wszelką cenę prowadzą ich do otchłani smutku i cierpienia.

W psalmach znajdujemy wołanie, które ludzkość kieruje z głębi duszy do Boga: „Kto nam ukaże to, co dobre? Panie, rozjaśnij nas światłem Twego oblicza” (Ps 4,7). Ojciec, w swojej nieskończonej dobroci odpowiada na to błaganie, posyłając swego Syna. W Jezusie Bóg przybiera oblicze człowieka. Poprzez Swoje wcielenie, życie, śmierć i zmartwychwstania zbawia On nas od grzechu i otwiera nowe perspektywy, dotychczas nie do pomyślenia.

Drodzy młodzi, w Chrystusie znajduje się więc wypełnienie waszych marzeń o dobru i szczęściu. Tylko On może zaspokoić wasze oczekiwania, tak często zawiedzione fałszywymi obietnicami świata. Jak powiedział św. Jan Paweł II: „To On jest pięknem, które tak was pociąga. To On wzbudza

w was pragnienie radykalnych wyborów, które nie pozwala wam iść na kompromisy. To On każe wam zrzucić maski, które zaklamują wasze życie. To On odczytuje w waszych sercach decyzje najbardziej autentyczne, które inni chcieliby zagłuszyć. To Jezus wzbudza w was pragnienie, byście uczynili ze swęgo życia coś wielkiego” (Czuwanie modlitewne w Tor Vergata, 19 sierpnia 2000: Insegnamenti XXIII/ 2, [2000], 212).

## 2. Błogosławieni czystego serca ...

Teraz spróbujmy przestudiować, jak to błogosławieństwo realizuje się poprzez czystość serca. Najpierw musimy zrozumieć biblijne znaczenie słowa serce. Dla kultury żydowskiej serce jest ośrodkiem uczuć, myśli i intencji osoby ludzkiej. Jeśli Biblia nas uczy, że Bóg nie patrzy na to, co widoczne dla oczu, ale na serce (por. 1 Sm 16,7), to możemy również powiedzieć, że wychodząc od naszego serca, możemy zobaczyć Boga. Dzieje się tak dlatego, że serce wyraża istotę ludzką w jej całości oraz jedności ciała i duszy, w jej zdolności do kochania i bycia kochaną.

Natomiast jeśli chodzi o określenie „czyste”, to św. Mateusz ewangelista używa greckiego słowa „katharos”, oznaczającego zasadniczo: czysty, jasny, wolny od substancji zanieczyszczających. W Ewangelii widzimy Jezusa burzącego pewną koncepcję czystości rytualnej związanej z zewnętrżnością, zakazującą wszelkich kontaktów z rzeczami czy osobami (w tym trędowatymi i cudzoziemcami), uważanymi za nieczyste. Faryzeuszom, którzy, podobnie jak wielu Żydów w owym czasie, nie jedli nie dokonawszy wcześniej obmycia i zachowywali liczne tradycje związane z obmywaniem przedmiotów, Jezus mówi kategorycznie: „Nic nie wchodzi z zewnątrz w człowieka, co mogłoby uczynić go nieczystym; lecz co wychodzi z człowieka, to czyni człowieka nieczystym. Z wnętrza bowiem, z serca ludzkiego pochodzą złe myśli, nierząd, kradzieże, zabójstwa, cudzołóstwa, chciwość, przewrotność, podstęp, wyuzdanie, zazdrość, obelgi, pycha, głupota” (Mk 7,15.21-22).

Na czym w takim razie polega szczęście wypływające z czystego serca? Wychodząc od wymienionej przez Jezusa listy zła, czyniącego człowieka nieczystym, widzimy, że kwestia ta dotyczy szczególnie obszaru naszych relacji. Każdy z nas musi się nauczyć rozpoznawać, co może „zanieczyszczać” jego serce, musi ukształtować sobie prawe i wrażliwe sumienie, zdolne do „rozpoznania, jaka jest wola Boża: co jest dobre, co Bogu przyjemne

i co doskonale” (Rz 12,2). O ile potrzebna jest zdrowa troska o ochronę stworzenia, o czyste powietrze, wodę i żywność, to tym bardziej musimy strzec czystości tego, co jest najcenniejsze: naszych serc i naszych relacji. Ta „ludzka ekologia” pomoże nam oddychać czystym powietrzem, pochodzącym z rzeczy pięknych, z prawdziwej miłości, ze świętości.

Pewnego razu zadałem wam pytanie: „Gdzie jest twój skarb, gdzie spoczywa twoje serce?” (por. Wywiad udzielony grupie młodych Belgów, 31 marca 2014). Tak, nasze serca mogą przylgnąć do prawdziwych lub fałszywych skarbów, mogą znaleźć prawdziwe odpocznienie albo się uśpić, stając się leniwymi i odrętwiałymi. Najcenniejszym dobrem, jakie możemy mieć w życiu, jest nasza relacja z Bogiem. Czy jesteście o tym przekonani? Czy zdajecie sobie sprawę z nieocenionej wartości, jaką macie w oczach Boga? Czy wiecie, że jesteście kochani i akceptowani przez Niego bezwarunkowo, takimi jakimi jesteście? Kiedy zanika takie postrzeganie, istota ludzka staje się niezrozumiałą zagadką, ponieważ właśnie świadomość, że jesteśmy bezwarunkowo kochani przez Boga nadaje sens naszemu życiu. Czy pamiętacie rozmowę Jezusa z bogatym młodzieńcem (por. Mk 10,17-22)? Ewangelista Marek zauważa, że Pan spojrział na niego z miłością (por. w. 21), a następnie zaprosił go do pójścia za Nim, aby znalazł prawdziwy skarb. Droga młodzieży, życzę Wam, aby to spojrzenie Chrystusa, pełne miłości, towarzyszyło wam przez całe życie.

Okres młodości jest czasem, kiedy rozwija się wielkie bogactwo uczuciowe obecne w waszych sercach, głębokie pragnienie prawdziwej miłości, pięknej i wspaniałej. Jak wiele siły jest w tej zdolności do kochania i bycia kochanym! Nie pozwólcie, aby ta cenna wartość została sfalszowana, zniszczona lub oszpecona. Dzieje się tak, gdy w nasze relacje zakrada się instrumentalizacja bliźniego dla własnych egoistycznych celów, czasem jedynie jako obiektu przyjemności. Na skutek tego negatywnego doświadczenia serce ulega zranieniu i smutkowi. Proszę was: nie bójcie się prawdziwej miłości, tej, której uczy nas Jezus, a święty Paweł opisuje w następujący sposób: „Miłość cierpliwa jest, łaskawa jest. Miłość nie zazdrości, nie szuka poklasku, nie unosi się pychą; nie dopuszcza się bezwstydu, nie szuka swego, nie unosi się gniewem, nie pamięta złego; nie cieszy się z niesprawiedliwości, lecz współweseli się z prawdą. Wszystko znosi, wszystkiemu wierzy, we wszystkim pokłada nadzieję, wszystko przetrzyma. Miłość nigdy nie ustaje” (1 Kor 13, 4-8).

Zachęcając was do ponownego odkrycia piękna ludzkiego powołania do miłości, wzywam was również do buntu przeciwko powszechnej tendencji do banalizowania miłości, zwłaszcza gdy próbuje się ją ograniczyć jedynie do aspektu seksualnego, pozbawiając ją jej podstawowych cech piękna, komunii, wierności i odpowiedzialności. Drodzy młodzi, „w kulturze tymczasowości, względności, wielu głosi, że trzeba «cieszyć się» chwilą, że nie warto angażować się na całe życie, podejmować decyzji ostatecznych, «na zawsze», bo nie wiadomo, co przyniesie przyszłość. Ja natomiast proszę was, abyście byli rewolucyjni, byście szli pod prąd; tak, proszę, abyście w tym względzie buntowali się przeciwko owej kulturze tymczasowości, która w istocie myśli, że nie jesteście zdolni do odpowiedzialności, że nie jesteście w stanie prawdziwie kochać. Ja pokładam ufność w was, młodych, i modłę się za was. Miejcie odwagę «iść pod prąd». Odważcie się także być szczęśliwi” (Spotkanie z wolontariuszami na ŚDM w Rio, 28 lipca 2013).

Wy ludzie młodzi jesteście dzielnymi odkrywcami! Jeśli wyruszyacie na odkrywanie bogatego nauczania Kościoła w tej dziedzinie, to odkryjecie, że chrześcijaństwo nie polega na serii zakazów, tłumiących nasze pragnienia szczęścia, ale na planie życia, który może zafascynować nasze serca!

### **3. ... albowiem oni Boga oglądać będą**

W sercu każdego mężczyzny i każdej kobiety nieustannie rozbrzmiewa zachęta Pana: „Szukaj mojego oblicza!” (por. Ps 27,8). Jednocześnie nieustannie musimy konfrontować się z naszą nieszczęsną kondycją grzeszników. Czytamy o tym na przykład w Księdze Psalmów: „Kto wstąpi na górę Pana, kto stanie w Jego świętym miejscu? Człowiek o rękach nieskalanych i o czystym sercu” (Ps 24, 3-4). Nie powinniśmy się jednak lękać, ani zniechęcać: w Biblii i historii każdego z nas, widzimy, że to Bóg zawsze czyni pierwszy krok. To On nas oczyszcza tak, abyśmy mogli być dopuszczeni do Jego obecności.

Prorok Izajasz, gdy Pan go powołał, by przemawiać w Jego imieniu, był przerażony i powiedział: „Biada mi! Jestem zgubiony! Wszak jestem mężem o nieczystych wargach” (Iz 6,5). A jednak Pan go oczyścił, posyłając anioła, który dotknął ust jego i powiedział: „twoja wina jest zmazana, zglądzony twój grzech” (w. 7). W Nowym Testamencie, gdy nad jeziorem Genezaret Jezus powołał swoich pierwszych uczniów i dokonał cudownego połowu ryb, Szymon Piotr upadł Mu do nóg i rzekł: „Odejdź ode mnie,

Panie, bo jestem człowiek grzeszny” (Łk 5,8). Na odpowiedź nie trzeba było długo czekać: „Nie bój się, odtąd ludzi będziesz łowił” (w. 10). A gdy jeden z uczniów Jezusa poprosił: „Panie, pokaż nam Ojca, a to nam wystarczy”, to Mistrz odpowiedział: „Kto Mnie zobaczył, zobaczył także i Ojca” (J 14,8-9).

Zaproszenie Pana, aby się z Nim spotkać jest więc skierowana do każdego z was, niezależnie od miejsca i sytuacji w jakiej się znajdujecie. Wystarczy tylko „podjąć decyzję, by być gotowymi na spotkanie z Nim, na szukania Go nieustannie każdego dnia. Nie ma powodów, dla których ktoś mógłby uważać, że to zaproszenie nie jest skierowane do niego” (Adhort, ap. Ewangelii gaudium, 3). Wszyscy jesteśmy grzesznikami potrzebującymi oczyszczenia przez Pana. Ale wystarczy tylko uczynić mały krok ku Jezusowi, aby odkryć, że On zawsze na nas czeka z otwartymi ramionami, zwłaszcza w sakramencie pojednania, będącym szczególnie okazją do spotkania z Bożym miłosierdziem, które oczyszcza i odtwarza nasze serca.

Tak, drodzy młodzi, Pan chce się z nami spotkać, być przez nas „wizdianym”. Możecie mnie zapytać: „a jak?”. Także święta Teresa z Avila, urodzona w Hiszpanii dokładnie 500 lat temu, już jako mała dziewczynka powiedziała rodzicom: „Chcę widzieć Boga”. Później odkryła drogę modlitwy jako wewnętrznej przyjaźni „z Tym, o którym wiemy, że nas miłuje” (Księga życia, 8,5). Dlatego was pytam: czy się modlicie? Czy wiecie, że możecie rozmawiać z Jezusa, z Ojcem, z Duchem Świętym, tak jak rozmawia się z przyjacielem? I to nie byle jakim przyjacielem, ale najlepszym i najbardziej zaufanym przyjacielem! Doświadczycie, że czynicie to z łatwością. Odkryjecie to, co jeden z wieśniaków z Ars powiedział świętemu Janowi Marii Vianneyowi, tamtejszemu świętemu proboszczowi: modląc się przed tabernakulum „wpatruję się w Niego, a On wpatruje się we mnie” (Katechizm Kościoła Katolickiego, 2715).

Po raz kolejny zachęcam was do spotkania z Panem poprzez częste czytanie Pisma Świętego. Jeśli jeszcze nie nabraliście tego zwyczaju, to zacznijcie od Ewangelii. Czytajcie codziennie jeden fragment. Pozwólcie, by Słowo Boże przemawiało do waszych serc, oświecało wasze kroki (por. Ps 119,105). Przekonacie się, że można „zobaczyć” Boga także w obliczu braci, zwłaszcza tych najbardziej zapomnianych: biednych, głodnych, spragnionych, przybyszów, chorych, więźniów (por. Mt 25,31-46). Czy tego kiedykolwiek doświadczyliście? Drodzy młodzi, aby wejść w logikę Króle-

stwa Bożego, musimy uznać siebie za ubogich pośród ubogich. Czyste serce musi być koniecznie także sercem ogołoconym, potrafiącym się unizżyć i dzielić swe życie z najbardziej potrzebującymi.

Spotkanie z Bogiem na modlitwie, poprzez czytanie Biblii oraz w życiu braterskim, pomoże wam lepiej poznać Pana i samych siebie. Tak, jak się to stało w przypadku uczniów z Emaus (Łk 24,13-35), głos Jezusa sprawi, że wasze serca zapłoną i otworzą się wasze oczy, aby rozpoznać Jego obecność w waszej historii, odkrywając w ten sposób plan miłości, jaki On ma wobec waszego życia.

Niektórzy z was słyszą lub usłyszą Boże powołanie do małżeństwa, do założenia rodziny. Wielu dziś myśli, że to powołanie stało się już „niemodne”, ale to nieprawda! Właśnie z tego powodu, cała wspólnota kościelna przeżywa szczególnie okres refleksji na temat powołania i misji rodziny w Kościele i w świecie współczesnym. Ponadto zachęcam was do zastanowienia się nad powołaniem do życia konsekrowanego i kapłaństwa. Jakże to wspaniałe, kiedy widzimy ludzi młodych przyjmujących powołanie, by oddać się całkowicie Chrystusowi i na służbę Jego Kościołowi! Zadajcie sobie pytanie, z czystym sercem i nie lękajcie się tego, o co was prosi Bóg! Poczynając od waszego powiedzenia „tak” na wezwanie Pana, staniecie się nowymi ziarnami nadziei w Kościele i w społeczeństwie. Nie zapomnijcie: wola Boża jest naszym szczęściem!

#### **4. W drodze do Krakowa**

„Błogosławieni czystego serca, albowiem oni Boga oglądać będą” (Mt 5,8). Drodzy młodzi, jak widzicie błogosławieństwo to bardzo bezpośrednio dotyka waszego życia i jest gwarancją waszego szczęścia. Dlatego powtarzam raz jeszcze: miejcie odwagę, by być szczęśliwymi!

Tegoroczny Światowy Dzień Młodzieży prowadzi do ostatniego etapu drogi przygotowującej na najbliższe wielkie światowe spotkanie z młodzieżą w Krakowie w 2016 roku. Właśnie przed trzydziestu laty święty Jan Paweł II ustanowił w Kościele Światowe Dni Młodzieży. Ta młodzieżowa pielgrzymka poprzez różne kontynenty pod przewodnictwem Następcy Piotra była naprawdę inicjatywą opatrnościową i proroczą. Wspólnie dziękujemy Panu za cenne owoce, jakie ona przyniosła w życiu wielu młodych ludzi na całym świecie! Jak wiele ważnych odkryć – zwłaszcza odkrycie Chrystusa, Drogi, Prawdy i Życia, oraz Kościoła jako wielkiej i



gościnnej rodziny! Ileż z tych zgromadzeń wypłynęło zmian życia, jak wiele decyzji powołańowych! Niech święty Papież, patron Świątowych Dni Młodzieży, wstawia się za naszą pielgrzymką do jego Krakowa. A macierzyńskie spojrzenie Maryi, Łaski Pełnej, Całej Pięknej i Całej Czystej niech towarzyszy nam na tej drodze.

## FRANCISZEK

Watykan, dnia 31 stycznia 2015 r.

*Wspomnienie św. Jana Bosko*

## EPISKOPAT POLSKI

### APEL BISKUPÓW KOŚCIOŁA RZYMSKOKATOLICKIEGO W POLSCE I ZWIERZCHNIKÓW KOŚCIOŁÓW ZRZESZONYCH W POLSKIEJ RADZIE EKUMENICZNEJ O POSZANOWANIE I CHRZEŚCIJAŃSKIE ŚWIĘTOWANIE NIEDZIELI

**Drogie Siostry, Drodzy Bracia,  
Współwyznawcy Jezusa Chrystusa!**

Zwracamy się do Was ze wspólnym apelem dotyczącym świętowania dnia Pańskiego – niedzieli.

Fundamentem chrześcijańskiego życia jest wiara w Jezusa Chrystusa, który umarł i zmartwychwstał, by nas zbawić. Dzięki Niemu otrzymaliśmy Ducha Świętego, by odziedziczyć błogosławione królestwo Ojca. Niedzielne liturgiczne wspomnienie tych wydarzeń, spotkanie ze słowem Bożym i modlitwa, pogłębia i umacnia tę wiarę. Co więcej, Pan Jezus zapewnił: „Gdzie są dwaj albo trzej zebrani w imię moje, tam jestem pośród nich (Mt 18,20)”. Niedziela, dzień zmartwychwstania Jezusa Chrystusa, powinna być zatem dniem modlitwy i świętowania. Wypełnia ona duchową prawdę Bożego przykazania: „Pamiętaj, abys dzień święty święcił” (por. Wj 20,8-11) – przynajmniej jeden dzień w tygodniu poświęć Bogu, sobie i bliźniemu; wypocznij fizycznie, intelektualnie, duchowo.

Zauważamy jednak, że w naszym codziennym życiu niedziela traci swój wyjątkowy charakter. Staje się takim samym dniem, jak pozostałe dni tygodnia. Praca ponad miarę odbiera jej sakralny charakter. Coraz częściej chrześcijanie są zmuszani do rezygnowania z udziału w niedzielnych nabożeństwach. A przecież po wielodniowej pracy człowiek ma prawo nie tylko do odpoczynku, ale także – jako chrześcijan – do świętowania dnia Pańskiego zgodnie ze swoją wiarą.

Dlatego apelujemy do wszystkich chrześcijan w Polsce, by na nowo odkryli wartość dnia Pańskiego jako dnia wspólnotowego świętowania w duchu wiary. Jego istotnym wyrazem jest modlitewne zgromadzenie wokół

daru Bożego Słowa oraz Sakramentu. Przypomnijmy sobie nawoływanie zawarte w Liście do Hebrajczyków: „Nie opuszczajmy naszych wspólnych zebrań, jak się to stało zwyczajem niektórych, ale zachęcajmy się nawzajem...” (Hbr 10,25a).

Jako pasterze Kościołów w Polsce wspieramy wszelkie inicjatywy społeczne, które mają na celu zachowanie świątecznego wymiaru niedzieli, przywracanie w przestrzeni społecznej jej uroczystego charakteru oraz troskę o zgodne z chrześcijańskim duchem formy niedzielnego wypoczynku. Pragniemy przy tym podkreślić, że szanujemy inne rozumienie dnia świętego. Dlatego kierujemy nasz apel także do tych, od których zależy społeczny kształt świętowania niedzieli w Polsce:

- apelujemy do pracowników, by w niedziele i święta nie podejmowali niekonicznej pracy zarobkowej;
- apelujemy do pracodawców, by uszanowali świętość dnia Pańskiego, nie angażując zawodowo pracowników jeżeli nie jest to bezwzględnie konieczne;
- apelujemy do parlamentarzystów, by zapewnili takie regulowania prawne, które uszanują w naszej ojczyźnie prawo ludzi pracy do niedzielnego wypoczynku i świętowania;
- apelujemy do władz, by uczyniły wszystko w celu ochrony niedzieli, tak aby człowiek nie był traktowany jako narzędzie zysku i mógł przeżywać niedzielę zgodnie ze swoimi przekonaniem;
- apelujemy wreszcie do wszystkich ludzi dobrej woli o poszanowanie niedzieli i świąt z uwagi na społeczny użytek należnego odpoczynku i świętowania – dla dobra naszych rodzin, dla dobra obywateli naszego państwa.

### **Drogie Siostry, Drodzy Bracia w Chrystusie!**

Uwielbienie Boga za jego wspaniałość, pamięć o Jego dziełach i wdzięczność za Jego dobrodziejstwa, radość ze zmartwychwstania Chrystusa i z daru Ducha Świętego, modlitwa za siebie i za bliźnich są charakterystyczną cechą chrześcijańskiego świętowania niedzieli. Dlatego zachęcamy, by

przeżywać dzień Pański jako czas łaski i umocnienia do nowego zaangażowania w głoszenie światu Ewangelii. Chrystus idzie z nami w drodze do domu Ojca. We wspólnocie Kościoła mocą Ducha Świętego wyjaśnia nam Boże słowo i karmi Chlebem Życia. Nie możemy nie dzielić się tak wielką radością! Pragniemy, by każdy usłyszał w swym sercu głos Ducha Świętego, spotkał Jezusa Chrystusa i przyjął miłość Ojca, który jest w niebie.

W imieniu Kościołów zrzeszonych w Polskiej Radzie Ekumenicznej i Konferencji Episkopatu Polski

*/ks. prezbiter Mateusz Wichary/*

*Przewodniczący Rady Kościoła Chrześcijan Baptystów w RP*

*/ks. bp Jerzy Samiec/*

*Biskup Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w RP*

*/ks. sup. Andrzej Malicki/*

*Zwierzchnik Kościoła Ewangelicko-Methodystycznego w RP*

*/ks. bp Marek Izdebski/*

*Biskup Kościoła Ewangelicko-Reformowanego w RP*

*/ks. bp Wiktor Wysoczański/*

*Biskup Kościoła Polskokatolickiego w RP*

*/ks. bp Ludwik Jabłoński/*

*Biskup Naczelny Kościoła Starokatolickiego Mariawitów w RP*

*/Metropolita Sawa/*

*Prawosławny Metropolita Warszawski i całej Polski*

*/ks. abp Stanisław Gądecki/*

*Przewodniczący Konferencji Episkopatu Polski*

Warszawa, dnia 20 stycznia 2015 r.

## APEL PREZYDIUM KONFERENCJI EPISKOPATU POLSKI

W ramach Roku Życia Konsekwowanego – 8 lutego 2015 – w liturgicznie wspomnienie św. Józefiny Bakhita, obchodzony będzie w Kościele powszechnym dzień modlitw, refleksji i działania przeciw handlowi ludźmi.

Kościół Katolicki, w tym liczne zgromadzenia zakonne na całym świecie, aktywnie angażują się, na wielu płaszczyznach, aby przeciwdziałać temu procederowi. Działania edukacyjne, dyplomatyczne oraz pomoc materialna są jednak niewystarczające i dlatego zwracamy się do wszystkich wiernych Kościoła w Polsce: osób świeckich, duchowieństwa, osób konsekrowanych, dla których los uprowadzanych braci i siostr nie jest obcy, z gorącą prośbą o wspólną modlitwę w niedzielę 8 lutego, podczas każdej Mszy Świętej oraz o podejmowanie innych, prywatnych inicjatyw modlitewnych.

Niech nie zabraknie nikogo we wspólnym zanoszeniu prośb, aby martwe sumienia osób zajmujących się handlem ludźmi, dotknięte światłem Bożego Miłosierdzia, dostrzegły w drugim człowieku nie niewolnika, ale siostrę i brata.

*Abp Stanisław Gądecki*  
*Metropolita Poznański*  
*Przewodniczący KEP*

*Bp Artur G. Miziński*  
*Sekretarz Generalny KEP*

*Abp Marek Jędraszewski*  
*Metropolita Łódzki*  
*Zastępca Przewodniczącego KEP*

Warszawa, dnia 8 stycznia 2015 r.

## PROŚBA DELEGATA KONFERENCJI EPISKOPATU POLSKI DS. DUSZPASTERSTWA EMIGRACJI POLSKIEJ W ZWIĄZKU ZE ŚWIATOWYM DNIEM MIGRANTA I UCHODźCY

Jednym z największych współczesnych wyzwań cywilizacyjnych i duszpasterskich jest migracja. Tej rzeczywistości doświadczają miliony Polaków, którzy opuścili swą Ojczyznę w poszukiwaniu pracy i lepszych warunków bytowych. Za nimi podążyli i podążają duszpasterze. Tylko w samej Europie pracuje około 1,2 tys. polskich księży w ramach duszpasterstwa polskich emigrantów. Odprawiają oni Mszę świętą w ponad 2 tys. kościołów i kaplic.

Nie trzeba jednak wyjeżdżać za granicę, by włączyć się w pomoc duchową i duszpasterską. Okazją do modlitewnego wsparcia będzie obchodzony w niedzielę 18 stycznia Światowy Dzień Migranta i Uchodźcy, na który papież Franciszek wydał orędzie pod znamionym tytułem: *Kościół bez granic matką wszystkich*.

Zwracam się więc z prośbą do wszystkich duszpasterzy, by w tym dniu podjąć modlitwę za migrantów i uchodźców, a szczególnie za naszych rodaków żyjących z dala od ojczystego kraju i swoich najbliższych. Modlitwą otoczmy także rodziny żyjące w Polsce, dotknięte rozłąką i fizycznym odaleniem. Niech Światowy Dzień Migranta i Uchodźcy stanie się też inspiracją do systematycznej pamięci o polskich emigrantach, jak też do coraz większej wrażliwości na sytuację tych, którzy przybywają do Polski i wśród nas szukają lepszych warunków życia.

Modlitwą i błogosławieństwem obejmuję naszych rodaków poza granicami kraju i ich duszpasterzy, oraz wszystkich modlących się w ich intencjach.

**bp Wiesław Lechowicz**

Delegat KEP ds. Duszpasterstwa Emigracji Polskiej

Warszawa, dnia 6 stycznia 2015 r.

## PRZESŁANIE PRZEWODNICZĄCEGO RADY DS. ŚRODKÓW SPOŁECZNEGO PRZEKAZU KONFERENCJI EPISKOPATU POLSKI

### Drodzy Współpracownicy Prawdy!

W 2015 r. po raz 49. przeżywamy w Kościele Światowy Dzień Środków Społecznego Przekazu. Temat przygotowanego z tej okazji orędzia papieża Franciszka brzmi: ?Przekaz ukazujący rodzinę jako sprzyjające środowisko spotkania w bezinteresownej miłości?. Orędzie nawiązuje do zaplanowanego w Rzymie na październik 2015 r. zwyczajnego synodu biskupów poświęconego rodzinie. Pracownicy prasy, radia, telewizji oraz internetu i portali społecznościowych, czyli cyfrowego kontynentu, mają zatem do zrealizowania bardzo ważną misję wobec rodziny, która jest najwspanialszym wynalazkiem Pana Boga, jako sanktuarium życia i miłości. Właśnie teraz mamy wyjątkową okazję, aby przez dostępne nam środki społecznego przekazu umacniać świadomość świętego i nierozzerwalnego charakteru małżeństwa i rodziny, głosić cywilizację życia oraz zwracać uwagę na pielęgnowanie postaw otwarcia wobec każdego poczętego dziecka. Swoje słowo kieruję do Was z okazji przypadającego 24 stycznia wspomnienia św. Franciszka Salezego, patrona ludzi służących w środkach społecznego przekazu. Nie ulega wątpliwości, że media osiągnęły tak wielkie znaczenie, iż dla wielu osób stały się głównym narzędziem społecznej komunikacji i formacji, a także polityki. Ojciec Święty Franciszek, wzywając ludzi mediów do autentycznej kultury spotkania, podkreśla rolę odpowiedzialności moralnej.

Coraz szybsze tempo powstawania i przekazu informacji przekracza nasze możliwości refleksji i osądu, dlatego wielokrotnie nie pozwala na rozsądne i poprawne wyrażanie siebie. Wówczas środowiska komunikacyjne ? zdaniem Papieża ? zamiast pomóc w rozwoju osobowym, mogą prowadzić do dezorientacji postaw moralnych, nie wspominając już o tym, że osobom, które z różnych powodów nie mają dostępu do mediów społecznościowych, grozi wykluczenie. Wyrażając wdzięczność wobec P.T. wszystkich Ludzi mediów, zapracowanych w przekazie słowa i obrazu, mamy nadzieję na jasne rozróżnienia w przestrzeni ich oddziaływania między prawdą a fałszem oraz między dobrem a złem. Nadzieja ta dotyka bowiem kształtowania ludzi sumienia w obrębie mediów i poprzez media w naszej Ojczyźnie i w

Kościele. Niech rok 2015, który z woli Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej jest poświęcony osobie św. Jana Pawła II, przyniesie upragnioną kompletność w przekazie prawdy i w świadectwie ludzi, którzy służą prawdzie.

Z pasterskim błogosławieństwem

**Abp Wacław Depo**  
Przewodniczący Rady ds. Środków Społecznego Przekazu  
Konferencji Episkopatu Polski

Częstochowa, dnia 24 stycznia 2015 r.



## STANOWISKO ZESPOŁU EKSPERTÓW DS. BIOETYCZNYCH KONFERENCJI EPISKOPATU POLSKI W SPRAWIE DOPUSZCZENIA DO SWOBODNEGO OBROTU HANDLOWEGO PIGUŁKI POSTKOITALNEJ

W związku z publicznymi zapowiedziami dopuszczenia do obrotu bez reglamentacji preparatu postkoitalnego (tzw. pigułka dzień po), Zespół Ekspertów ds. Bioetycznych Konferencji Episkopatu Polski przedstawia poniższe stanowisko.

W dyskusji publicznej poświęconej dopuszczalności swobodnego obrotu pigułką postkoitalną występuje kilka zasadniczych przekłamań, które stwarzają wrażenie, że mamy do czynienia z lekiem (a więc środkiem terapeutycznym), jak również, że polskie organy państwa są zobowiązane rozstrzygnięciem Unii Europejskiej do tego, by pilnie dopuścić obrót takim preparatem bez reglamentacji związanej z potrzebą konsultacji z lekarzem i wystawieniem recepty.

Wyjaśnienia wymaga działanie pigułki (ulipristalu). Ma ona podwójny mechanizm. Pierwszy, podobny do preparatów stosowanych w aborcji farmakologicznej (mifepristone), modyfikuje funkcje receptorów progesteronowych (działanie postowulacyjne i antynidacyjne). W tym przypadku następuje wydalenie zarodka ludzkiego z ustroju matki i jego śmierć. Drugie oczywiście zakłada potencjalną blokadę owulacji (działanie przeciwo-wulacyjne). Oba mechanizmy niszczą procesy fizjologiczne, które umożliwiają odpowiednio utrzymanie ciąży lub jej powstanie.

W odniesieniu do aspektu prawnego należy podkreślić, że całkowicie niezgodne z prawdą jest twierdzenie o istnieniu obowiązku Polski, w tym wynikającego rzekomo ze zobowiązań unijnych, do wprowadzenia pigułki postkoitalnej do obrotu z wyłączeniem wcześniejszej konsultacji z lekarzem i wystawienia recepty. Należy również wskazać, że stosowanie środka, który skutkuje śmiercią zarodka, można bez cienia wątpliwości uznać za zachowanie bezprawne i karalne w świetle polskiego kodeksu karnego oraz niedopuszczalne w świetle zasady ochrony godności człowieka, wypowiedzianej w art. 30 Konstytucji RP, od którego nie dopuszcza się w tym akcie żadnych wyjątków.

Zespół z niepokojem podkreśla, że stosowanie tzw. antykoncepcji do-  
różnej otwiera drzwi do istotnej zmiany kulturowej postaw i relacji mię-

dzyludzkich: propaguje swobodę seksualną i brak odpowiedzialności za podejmowanie relacji intymnych, banalizuje seksualność człowieka, niszczy ideał wyłączności relacji między kobietą i mężczyzną oraz pozwala na uwolnienie się od odpowiedzialności za drugiego człowieka.

Na szczególną uwagę zasługuje potrzeba ochrony dzieci ze względu na coraz częstsza wczesną inicjację seksualną, której ten środek również sprzyja. Nie można dopuścić do swobodnego stosowania przez nie, bez wiedzy rodziców, preparatów tak bardzo inwazyjnych i niebezpiecznych dla rozwoju psychoseksualnego osób niepełnoletnich. Obowiązkiem rodziców jest sprzeciw wobec dopuszczalności swobodnego obrotu pigułką postkoitalną ze względu na dobro ich dzieci.

Ten sam obowiązek spoczywa na katolikach prowadzących działalność polityczną, zwłaszcza na parlamentarzystach, przed którymi rząd ponosi odpowiedzialność, i na wszystkich osobach odpowiedzialnych za dobro wspólne i integralne dobro wszystkich obywateli.

W perspektywie zasad życia chrześcijańskiego, stosowanie przez konkretną osobę tzw. antykoncepcji doraźnej skutkuje zaciągnięciem przez nią poważnej winy moralnej w postaci grzechu ciężkiego. W ocenie tego postępowania nie można wskazywać na perspektywę ekskomuniki z mocy prawa, bowiem do jej zaistnienia konieczna jest pewność obiektywnie stwierdzalnego skutku. Tymczasem, w przypadku pigułki postkoitalnej mamy do czynienia z niewątpliwą intencją przeciwdziałania urodzeniu dziecka, jednak ze względu na brak pewności zapłodnienia i poronienia, warunki te nie są spełnione.

Zespół ma świadomość, że wiele osób wątpi w rzeczywistą naganność stosowania tzw. pigułki dzień po, jednak wiąże się to z brakiem znajomości mechanizmu działania tego preparatu, treści obowiązującego prawa, a niejednokrotnie z brakiem wrażliwości na życie dziecka poczętego. W tych okolicznościach Zespół zwraca się do ludzi dobrej woli z prośbą o pomoc w kształtowaniu prawidłowej oceny rzeczywistości dotyczącej tzw. antykoncepcji doraźnej oraz wzmacniania postaw odpowiedzialnego rodzicielstwa i hojności w przyjmowaniu potomstwa. Jednocześnie podkreśla, że wspólnym obowiązkiem jest pomoc samotnym matkom i wszystkim tym, których lęk o zdolność zapewnienia potomstwu należącego bytu prowadzi do poszukiwania sposobów na przerwanie ciąży.

Warto również zwrócić uwagę tym, którzy nie podzielają zaprezentowanego w stanowisku Zespołu poglądu, że częste stosowanie pigułki postkoitalnej bez kontroli lekarza jest brakiem dbałości o stan swojego zdrowia, bowiem antykoncepcja doraźna nie jest obojętna dla zdrowia kobiety. W końcu najbardziej destrukcyjne skutki ma stosownie środków hormonalnych tego rodzaju przez osoby młode.

Warszawa, dnia 16 stycznia 2015 r.

# BISKUP SIEDLECKI

## REKOLEKCJE KAPŁAŃSKIE

### Czcigodni Księża!

Zgodnie z nakazem Kodeksu Prawa Kanonicznego oraz przyjętym w naszej diecezji zwyczajem, wszyscy kapłani są zobowiązani do odprawienia swoich corocznych rekolekcji kapłańskich, co drugi rok mają zaś w nich uczestniczyć we własnej diecezji. Udział w rekolekcjach specjalistycznych nie zwalnia księży z tego obowiązku.

Podczas najbliższych ferii zimowych odbędą się w Diecezjalnym Centrum Formacji Kapłańskiej przy Wyższym Seminarium Duchownym w Nowym Opolu trzy serie rekolekcji kapłańskich w następujących terminach:

**28 - 31 stycznia br.** przeprowadzi je o. dr hab. Marcin Tkaczyk OFM Conv., prof. KUL, Dziekan Wydziału Filozofii KUL.

**2 - 5 lutego br.** przeprowadzi ks. kan. Wiesław Gutowski, kapłan Diecezji Płockiej.

**9 - 12 lutego br.** przeprowadzi je o. dr hab. Marcin Tkaczyk OFM Conv., prof. KUL, Dziekan Wydziału Filozofii KUL.

Rekolekcje będą rozpoczynać się w wyznaczonym dniu o godz. 20.00, a kończyć w ostatnim dniu obiadem. Będą miały charakter zamknięty, dlatego proszę Czcigodnych Księży o takie zaplanowanie zajęć w parafii, by nie wyjeżdżać do parafii w czasie trwania ćwiczeń rekolekcyjnych.

W załączniku przesyłam listę kapłanów zobowiązanych do udziału w wyznaczonym terminie rekolekcyjnym. Kapłani, którzy nie otrzymali imiennego zaproszenia, a chcieliby wziąć udział w rekolekcjach, szczególnie Księża Proboszczowie, Księża Emeryci i pracujący poza duszpasterstwem

parafialnym, mogą to uczynić przede wszystkim w drugim terminie (2-5 lutego) po wcześniejszym zgłoszeniu tego zamiaru w Notariacie Kurii Diecezjalnej, najpóźniej na tydzień przed planowanym rozpoczęciem rekolekcji.

Z błogosławieństwem pasterskim

+ *Konieczny Guda*

*Biskup Siedlecki*

L.dz. 7/1/201

Siedlce, dnia 7 stycznia 2014 r.

## **Czcigodni Księża!**

W dniach **od 28 do 31 stycznia 2015 r.** w Diecezjalnym Centrum Formacji Kapłańskiej przy Wyższym Seminarium Duchownym w Nowym Opolu odbędą się rekolekcje kapłańskie. Ćwiczeniom duchowym będzie przewodniczył o. dr hab. Marcin Tkaczyk, prof. KUL, Dziekan Wydziału Filozofii KUL. Rozpoczną się one 28 stycznia o godz. 20.00, a zakończą obiadem 31 stycznia br.

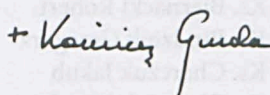
Do udziału w tych rekolekcjach zobowiązani są następujący Księża:

1. Ks. Aftyka Andrzej
2. Ks. Arseniuk Sławomir
1. Ks. Banasiuk Krzysztof
2. Ks. Biernacki Robert
3. Ks. Bindziuk Grzegorz
4. Ks. Charczuk Jakub
5. Ks. Chomiuk Marek
6. Ks. Czajka Dariusz
7. Ks. Duda Jerzy
8. Ks. Dudziński Marcin
9. Ks. Duszek Kamil
10. Ks. Dziewulski Mariusz
11. Ks. Gładysz Grzegorz
12. Ks. Harasimiuk Sławomir
13. Ks. Kobiałka Paweł
14. Ks. Koprianiuk Tomasz
15. Ks. Krasuski Grzegorz
16. Ks. Kulik Adam
17. Ks. Małkiński Tomasz
18. Ks. Mazurek Janusz
19. Ks. Mikołajczuk Tomasz
20. Ks. Osipacz Radosław
21. Ks. Ostap Radosław
22. Ks. Piotrowski Radosław
23. Ks. Popławski Andrzej
24. Ks. Potapczuk Adam

25. Ks. Pycka Tomasz
26. Ks. Siedlanowski Paweł
27. Ks. Sulej Sławomir
28. Ks. Szyszko Mariusz
29. Ks. Wojdat Paweł
30. Ks. Żukowski Paweł

Proszę o potwierdzenie swego udziału w rekolekcjach w terminie nieprzekraczalnym do dnia 20 stycznia br. w Notariacie Kurii Diecezjalnej Siedleckiej. Jeśli z poważnych przyczyn nie będzie Ksiądz mógł wziąć udziału w tych rekolekcjach, to proszę – we wskazanym wyżej terminie – poinformować mnie o tym na piśmie, z podaniem uzasadnienia nieobecności.

Z błogosławieństwem pasterskim



*Biskup Siedlecki*

L.dz. 7/2/2015

Siedlce, 7 dnia stycznia 2015 r.

### **Czcigodni Księża!**

W dniach **od 9 do 12 lutego 2015 r.** w Diecezjalnym Centrum Formacji Kapłańskiej przy Wyższym Seminarium Duchownym w Nowym Opolu odbędą się rekolekcje kapłańskie. Ćwiczeniom duchowym będzie przewodniczył o. dr hab. Marcin Tkaczyk, prof. KUL, Dziekan Wydziału Filozofii KUL. Rozpoczną się one 9 lutego o godz. 20.00, a zakończą obiadem 12 lutego br.

Do udziału w tych rekolekcjach zobowiązani są następujący Księża:

1. Ks. Antonowicz Marek (jr)
2. ks. Andrzejuk Marek
3. ks. Banasiewicz Roman
4. ks. Barczak Stanisław
5. Ks. Baran Mariusz
6. Ks. Bielecki Paweł
7. Ks. Borkowski Sylwester
8. Ks. Broński Paweł
9. Ks. Brzoskowski Zdzisław
10. Ks. Buczyński Krzysztof
11. Ks. Buch Marek
12. Ks. Chruściel Grzegorz
13. Ks. Gałązka Jarosław
14. Ks. Gdula Tomasz
15. Ks. Gomółka Mateusz
16. Ks. Grzegorzówka Mariusz
17. Ks. Jowik Zdzisław
18. Ks. Kalitka Henryk
19. Ks. Kamiński Wojciech
20. Ks. Karwowski Zbigniew
21. Ks. Kluska Stanisław
22. Ks. Konarski Edward
23. Ks. Konieczny Mariusz
24. Ks. Kopeć Jarosław
25. Ks. Krasuski Adam



26. Ks. Kukiel Marek
27. Ks. Kulik Stanisław
28. Ks. Kułak Waldemar
29. Ks. Lament Tadeusz
30. Ks. Mazurkiewicz Kamil
31. Ks. Mroczek Jan
32. Ks. Mucha Jacek
33. Ks. Nazaruk Jacek
34. Ks. Niepogodziński Stanisław
35. Ks. Oleszczuk Michał
36. Ks. Parafiniuk Dariusz
37. Ks. Pańniczek Tomasz
38. Ks. Radywaniuk Dariusz
39. Ks. Sawicki Łukasz
40. Ks. Szypuński Sławomir
41. Ks. Świdorski Przemysław
42. Ks. Wardak Łukasz
43. Ks. Wawerski Michał
44. Ks. Wojdat Grzegorz
45. Ks. Wolanin Andrzej
46. Ks. Zaczek Sławomir
47. Ks. Zasuwik Piotr

Proszę o potwierdzenie swego udziału w rekolekcjach w terminie nieprzekraczalnym do dnia 20 stycznia br. w Notariacie Kurii Diecezjalnej Siedleckiej. Jeśli z poważnych przyczyn nie będzie Ksiądz mógł wziąć udziału w tych rekolekcjach, to proszę - we wskazanym wyżej terminie - poinformować mnie o tym na piśmie, z podaniem uzasadnienia nieobecności.

Z błogosławieństwem pasterskim

+ *Konieczny Guda*

Biskup Siedlecki

L.dz. 7/3/2015

Siedlce, dnia 7 stycznia 2015 r.

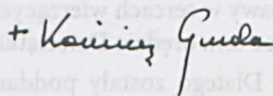
## DEKRET

W związku ze zbliżającą się dwusetną rocznicą powstania Diecezji Siedleckiej, niniejszym – biorąc pod uwagę właściwe przygotowanie obchodów tego wydarzenia – ustanawiam Komitet Obchodów Jubileuszu 200-lecia Diecezji Siedleckiej, który będzie działał w następującym składzie:

- Biskup Kazimierz Gurda – przewodniczący
- Biskup Piotr Sawczuk - wikariusz generalny
- Ks. Jan Babik - kanclerz Kurii Diecezjalnej
- Ks. prał. Mieczysław Głowacki - rektor WSD i dziekan Kapituły Katedralnej
- Ks. prał. Kazimierz Niemirka - ekonom diecezjalny
- Ks. kan. Marek Paluszkiwicz - dyrektor Wydziału Duszpasterskiego Kurii Diecezjalnej
- Ks. prał. Kazimierz Matwiejuk - profesor liturgiki w WSD
- Ks. prał. Bernard Błoński - dyrektor Archiwum Diecezjalnego
- Ks. prał. Eugeniusz Filipiuk - proboszcz parafii katedralnej i dziekan dekanatu siedleckiego
- Ks. prał. Stanisław Grabowiecki - proboszcz parafii Janów Podlaski i dziekan dekanatu janowskiego
- Ks. prał. Roman Wiszniewski - dziekan Kapituły Kolegiackiej Janowskiej
- Ks. prał. Tadeusz Dzięga - prepozyt Kapituły Kolegiackiej Łukowskiej
- Ks. prał. Tadeusz Lewczuk - prepozyt Kapituły Kolegiackiej Parczewskiej
- Ks. prał. Ryszard Andruszczak - prepozyt Kapituły Kolegiackiej Garwolińskiej

Program pracy Komitetu zostanie omówiony podczas pierwszego spotkania, które odbędzie się w gmachu Kurii Diecezjalnej dnia 3 lutego br. o godz. 10.00.

Z pasterskim błogosławieństwem



**Ks. Jan Babik**  
Kanclerz

*Biskup Siedlecki*

L. dz. 43/2015  
Siedlce, dnia 23 stycznia 2015 r.

## KOMUNIKAT

### **Drodzy Bracia i Siostry, wierni przynależący do wspólnoty Kościoła Siedleckiego!**

Katechizm Kościoła Katolickiego przypomina, iż „święty depozyt” wiary zawarty w świętej Tradycji i Piśmie świętym, został powierzony przez Apostołów wspólnocie Kościoła (*por. 1 Tm 6, 20; 2 Tm 1,12-14*).

To na nim polegając, cały Lud Święty zjednoczony ze swymi pasterzami trwa stale w nauce Apostołów, we wspólnocie braterskiej, w łamaniu chleba i w modlitwach, tak iż szczególna zaznacza się jednomyślność przełożonych i wiernych w zachowywaniu przekazanej wiary, w praktykowaniu jej i wyznawaniu (*por. KKK nr 84*).

Przynaglony pasterską troską o zbawienie dusz i zachowanie jedności w łonie Kościoła oraz wielu rodzinach, wypełniając w duchu wiary biskupi-apostolski urząd pasterza Diecezji, kierując do wszystkich wiernych Diecezji Siedleckiej ostrzeżenie przed rozpowszechnianymi anonimowo publikacjami pt.: „*Intronizacja Jezusa Chrystusa w Polskim Narodzie i Państwie przychodzi przez Najświętsze Dzieciątko Jezus*”, oraz „*Wielkie dzieło modlitwy w intencji ocalenia i duchowej odnowy Narodu Polskiego za wstawiennictwem Maryi Królowej Polski*”.

Wymienione wyżej publikacje o charakterze prywatnym, nie mają żadnej aprobaty Kościoła. Zawarte w nich treści budziły u wiernych poważne zastrzeżenia natury teologicznej, wprowadzały niezdrowy niepokój oraz obawy w sercach wierzących, powołując się na rzekome objawienia Maryi oraz tzw. orędzia Dzieciątka Jezus do Narodu Polskiego.

Dlatego zostały poddane rozeznaniu i ocenie teologicznej, biblijnej oraz prawnokanonicznej.

W świetle przeprowadzonych badań, wobec stwierdzenia w wyżej wskazanych publikacjach błędów teologicznych oraz wielu nieściśłych lub niejasnych sformułowań, w oparciu o kan. 823 §1 Kodeksu Prawa Kanonicznego, zwracam się z biskupim zaleceniem, by w duchu posłuszeństwa

wiary powstrzymać się od dalszego rozpowszechniania wymienionych  
wyżej publikacji oraz szerzenia wśród wierzących zawartych tam treści.

Z pasterskim błogosławieństwem

+ *Kazimierz Guda*

Biskup Siedlecki

Siedlce, dnia 12 stycznia 2015 r.

L. dz. 14/2015

*Słowo należy odczytać we wszystkich kościołach Diecezji Siedleckiej,  
w niedzielę 1 lutego 2015 r.*

*Kazimierz Guda*

Biskup Siedlecki

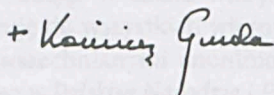
## ZAPROSZENIE NA DIECEZJALNY DZIEŃ ŻYCIA KONSEKROWANEGO

Serdecznie zapraszam wszystkie osoby konsekrowane na świętowanie Dnia Życia Konsekrowanego, które odbędzie się 2 lutego 2015 r. w Katedrze Siedleckiej. Zachęcam do udziału w tym szczególnym zgromadzeniu, które pozwoli na pełniejsze doświadczenie wspólnoty osób żyjących tym samym powołaniem, w tym samym Kościele lokalnym, jakim jest nasza diecezja.

### **Program spotkania:**

- godz. 9.00 – 9.30 – możliwość skorzystania z sakramentu pojednania;
- godz. 9.30 – prezentacja Instytutów Życia Konsekrowanego i Stowarzyszeń Życia Apostolskiego z naszej diecezji;
- godz. 10.00 – celebrowanie Eucharystii, połączona z liturgią światła i dziękczynieniem za dar życia konsekrowanego;
- po zakończeniu liturgii tradycyjnie spotkamy się na agapie w stołówce Bursy św. Stanisława Kostki.

Z błogosławieństwem pasterskim



*Biskup Siedlecki*

L. dz. 23/2015

Siedlce, dnia 19 stycznia 2015 r.

## ZMIANY WŚRÓD DUCHOWIEŃSTWA

**O. Franciszek CHRÓSZCZ OMI** mianowany diecezjalnym egzorcystą na okres kolejnych 3 lat (10.01.2015 r.)

**Ks. dr Jerzy DUDA** mianowany dyrektorem Wydziału Duszpasterskiego Kurii Diecezjalnej Siedleckiej, kierownikiem Działu Duszpasterstwa i Kultu oraz włączony do składu Rady Kapłańskiej, Diecezjalnej Rady Duszpasterskiej i Diecezjalnej Komisji Liturgicznej (7.01.2015 r.)

**Ks. mgr Zbigniew GRZYMAŁA** administrator parafii Korytnica Łaskarzewska, mianowany proboszczem tej parafii (7.01.2015 r.)

**Ks. kan. mgr lic. Jan MADEJ** zwolniony z urzędu proboszcza parafii Korytnica Łaskarzewska i przeniesiony na emeryturę z zamieszkaniem w Domu Księży Emerytów w Nowym Opolu (7.01.2015 r.)

**Ks. kan. dr Marek PALUSZKIEWICZ** zwolniony z funkcji dyrektora Wydziału Duszpasterskiego Kurii Diecezjalnej Siedleckiej, kierownika Działu Duszpasterstwa i Kultu, członka Diecezjalnej Komisji Liturgicznej, rzecznika prasowego Kurii oraz członka Rady Kapłańskiej (6.01.2015 r.)

## KOMUNIKATY KURII

### DNI SKUPIENIA DLA OSÓB DOROSŁYCH

Ruchu Światło-Życie zaprasza osoby dorosłe, które chciałyby się włączyć w formację oazową na dni skupienia. Odbywają się one w formie comiesięcznych spotkań pt: „**Radość Ewangelii**”. Tematem tegorocznych spotkań jest słowo Boże z Ewangelii św. Jana.

Treść dnia skupienia wypełniała modlitwa, spotkanie w grupie oraz konferencja, a chętni również mogą uczestniczyć na zakończenie w niesporach.

Najbliższe spotkanie planowane jest na **18 stycznia** (niedziela) na godzinę 15.00, zakończenie - Nieszpory 18.30.

Miejsce: **Dom „Moria” w Łukowie** (al. Kościuszki 21B).

Temat dnia skupienia: „*Chromy nad sadzawką - wiara odpowiedzią na dzieło Jezusa*”.

*ks. Marek Andrzejuk*

*Moderator diecezjalny Ruchu Światło - Życie*

Siedlce, dnia 15 stycznia 2015 r.

## FERIE ZIMOWE W DOMU REKOLEKCYJNYM W SIEDLANOWIE

Podczas gdy jedni będą szusowali na nartach - o ile będzie śnieg - inni może „nudzić się” w swoich domach, jeszcze inni mogą skorzystać z rekolekcji w Siedlanowie k. Radzyna Podlaskiego. Przygotowaliśmy dwa terminy dla młodzieży gimnazjalnej i licealnej: **19-22 stycznia 2015 r.** (województwo mazowieckie), **2-5 lutego** (województwo lubelskie). Przyjazd w poniedziałek o godz.18:00, rozjazd w czwartek o godz.18:00. Zgłoszenia na rekolekcje przyjmowane są w biurze w Osinach Dolnych od poniedziałku do piątku od godz. 16:30 do 18:00 pod numerem telefonu (25) 642 33 31 lub (25) 642 33 78, więcej informacji na [www.wodażywa.pl](http://www.wodażywa.pl)

Serdecznie zapraszamy do udziału w rekolekcjach

**Ks. Jacek Sereďa**

*Diecezjalny duszpasterz rodzin*

Siedlce, dnia 2 stycznia 2015 r.



**PROGRAM ROKU FORMACYJNEGO 2014/2015  
W DIECEZJALNYM CENTRUM FORMACJI KAPŁAŃSKIEJ  
W NOWYM OPOLU**

**1. Rekolekcje kapłańskie w Diecezjalnym Centrum Formacji Kapłańskiej w Nowym Opolu – terminy:**

28-31 stycznia 2015 r. (ferie zimowe woj. mazowieckiego) prowadzi o. Marcin Tkaczyk OMFConv.

2-5 lutego 2015 r. - dla wszystkich chętnych kapłanów - prowadzi ks. kan. Wiesław Gutowski

9-12 lutego 2015 r. (ferie zimowe woj. lubelskiego) – prowadzi o. Marcin Tkaczyk OMFConv.

7-10 kwietnia 2015 r. - dla księży proboszczów i kapłanów spoza duszpasterstwa parafialnego - prowadzi ks. kan. Wiesław Gutowski

26-29 sierpnia 2015 r. - rekolekcje dla wszystkich chętnych kapłanów.

**2. Czwartkowe Dni Skupienia - dla wszystkich chętnych kapłanów**, które odbywają się w Domu Relokacyjnym przy Wyższym Seminarium Duchownym Diecezji Siedleckiej w Nowym Opolu. Przypominamy, że **pierwszy** czwartek każdego miesiąca to okazja do dziękczynienia za dar Eucharystii i Kapłaństwa, a także modlitwa o nowe powołania kapłańskie i zakonne we **wspólnotach parafialnych**

a. Opcjonalnie **drugi** czwartek, każdego miesiąc to okazja to spotkania i modlitwy **wszystkich kapłanów z dekanatu**, także tych posługujących w duszpasterstwie poza parafialnym, pod przewodnictwem Ojca Duchownego kapłanów danego dekanatu i Księdza Dziekana.

b. W **pozostałe** czwartki miesiąca (wg podanego poniżej terminarza na najbliższe miesiące), jest możliwość wspólnej modlitwy w Diecezjalnym Centrum Formacji Kapłańskiej w Nowym Opolu.

**Propozycje terminów Czwartkach Dni Skupienia w DCFK:**

Lp.	Rok	Miesiąc	Dzień		
	2015	Styczeń	15	22	Rekolekcje Kapłańskie
	2015	Luty	19	26	
	2015	Marzec	19	26	

	2015	Kwiecień	16	23	30
	2015	Maj	21	28	
	2015	Czerwiec	18	Rekolekcje Kapłańskie	

### **Program Czwartkowych Dni Skupienia w DCFK:**

godz. 15.00 - Rozpoczęcie Koronką do Bożego Miłosierdzia

- Wystawienie Najświętszego Sakramentu i adoracja prywatna

godz. 16.30 - Zakończenie Adoracji cz. I

godz. 16.45 – Nieszpory, Konferencja

godz. 17.30 - Kolacja

godz. 18.00 - Wystawienie Najświętszego Sakramentu i adoracja prywatna cz. II, możliwość skorzystania z sakramentu pokuty i rozmowy indywidualnej w kierownictwie duchowym

godz. 19.30 - Modlitwa różańcowa zakończona błogosławieństwem

Najświętszym Sakramentem

- Apel Jasnogórski

### **3. Terminy rekolekcji pomocnych w rozeznaniu powołania dla młodzieży męskiej w WSD diec. siedleckiej:**

13-14 lutego 2015 roku i 26-28 czerwca 2015 r. – szczegóły na [www.wsd.siedlce.pl](http://www.wsd.siedlce.pl)

### **4. Formacja stała kapłanów – terminy spotkań i grupy**

17-18 kwietnia 2015 – grupa II (młodsza) roczniki święceń: 2009, 2010, 2011, 2012, 2013 i inne

24-25 kwietnia 2015 – grupa I (starsza) roczniki święceń: 2005, 2006, 2007, 2008 i inne

15-16 maja 2015 - grupa II (młodsza) roczniki święceń: 2009, 2010, 2011, 2012, 2013 i inne

30-31 maja 2015 – grupa I (starsza) roczniki święceń 2005, 2006, 2007, 2008 i inne

5-6 czerwca 2015 - grupa II (młodsza) roczniki święceń: 2009, 2010, 2011, 2012, 2013 i inne

Księża z wyznaczonej w danym terminie grupie przyjeżdżają już w piątek wieczorem na część modlitewno-formacyjną i uczestniczą w wykładach w sobotę. Szczegółowy program spotkania będzie przesłany w późniejszym terminie.

Natomiast wszyscy pozostali księża zobowiązani do udziału w *Formatko permanens* czyli z drugiej grupy przyjeżdżają tylko na wykłady w sobotę na godz. 10.00.

Ze względów duszpasterskich niektórzy księża zostali przyporządkowani do innej grupy niż wskazuje rocznik święceń.

**Grupa I (starsza)**  
**roczniki 2005, 2006, 2007, 2008 i inne.**

Lp.	Nazwisko i imię	Parafia /funkcja
	Ks. Banasiuk Krzysztof	Żelechów
	Ks. Baran Mariusz	Radzyń Podl. – Trójcy Świętej
	Ks. Bider Marcin	Wyższe Seminarium Duchowne
	Ks. Bielecki Marcin	Łuków – NMP Matki Kościoła
	Ks. Bielecki Tomasz	Międzyrzec Podl. – św. Mikołaja
	Ks. Bisek Sebastian	Siedlce – Ducha Świętego
	Ks. Borowski Łukasz	Radoryż Kościelny
	Ks. Broński Paweł	Włodawa – Najświętszego Serca Jezusowego
	Ks. Buczyński Michał	Sobolew
	Ks. Charczuk Jakub	Siedlce – Bożego Ciała
	Ks. Chojecki Michał	Garwolin- MB Częstochowskiej
	Ks. Chruściel Grzegorz	Adamów
	Ks. Czajka Dariusz	Łosice – św. Zygmunta
	Ks. Czernecki Mikołaj *	Piszczac
	Ks. Czerwiński Mariusz	Łuków- Podwyższenia Krzyża Świętego
	Ks. Danieluk Krzysztof	Biała Podl. – św. Michała Archanioła
	Ks. Dudziński Marcin	Garwolin – MB Częstochowskiej
	Ks. Gochnio Marcin	z-ca dyrektora Caritas

Ks. Góral Henryk	Parczew – św. Jana Chrzciciela
Ks. Karwowski Andrzej -	Notariusz Sądu Biskupiego
Ks. Koc Grzegorz	Wyższe Seminarium Duchowne
ks. Komoszyński Marcin	Zbuczyn
Ks. Koprianiuk Tomasz	Garwolin – Przemienienia Pańskiego
ks. Kornilak Rafał -	Łuków – Podwyższenia Krzyża Świętego
Ks. Kulik Łukasz	Miastków Kościelny
Ks. Litwiniuk Szczepan	Biała Podl. – św. Anny
Ks. Majek Maciej	Wyższe Seminarium Duchowne
Ks. Marczuk Grzegorz	Kock
Ks. Matysiak Grzegorz	Terespol
Ks. Mościcki Michał	Warszawice
Ks. Mróz Waldemar	Kuria Diecezjalna
Ks. Nasiłowski Karol	Sobienie Jeziory
Ks. Niestieruk Krzysztof	Siedlce – Bożego Ciała
Ks. Niewęglowski Remigiusz	Wisznice
Ks. Osipacz Grzegorz	Parysów
Ks. Ostap Radosław	Łosice – Trójcy Świętej
Ks. Padyś Paweł	Łuków – Przemienienia Pańskiego
Ks. Pawlak Tomasz	Sąd Biskupi
Ks. Pietruczuk Rafał	Wyższe Seminarium Duchowne
Ks. Ponikowski Robert	Siedlce – Katedra
Ks. Radywaniuk Dariusz	Biała Podl. – Narodzenia NMP
Ks. Sałasiński Tomasz	Stoczek Łukowski
Ks. Sawczuk Jacek	Sulbiny – św. Jana Pawła II
Ks. Sawicki Łukasz	Dęblin – Chrystusa Miłosiernego
Ks. Sawiuk Piotr	Siedlce – św. Stanisława
Ks. Skolimowski Łukasz	Wola Uhruska
Ks. Struczyk Daniel -	Pracownik Katolickiego Radia Podlasie

	Ks. Suska Artur	Radzyń Podl. – św. Anny
	ks. Telaczyński Mariusz	Radzyń Podl. – MB Nieustającej Pomocy
	Ks. Wasyljew Piotr	Siedlce – św. Józefa
	Ks. Wojciechowski Daniel	Terespol – Trójcy Świętej
	Ks. Wojdat Grzegorz	Międzyrzec Podl. – św. Józefa
	Ks. Woźniak Adam	Łaskarzew
	Ks. Wysokiński Paweł	Górzno
	Ks. Zazuniak Paweł	Biała Podl. – bł. Honorata Koźmińskiego
	Ks. Żaczek Mirosław	Kotuń

**Grupa II (młodsza)**  
**roczniki 2009, 2010, 2011, 2012, 2013 i inne**

Lp.	Nazwisko i imię	Parafia /funkcja
	Ks. Pietruczuk Radosław	Biała Podl. – bł. Honorata
	Ks. Mućka Leszek	Biała Podl. – Chrystusa Miłosiernego
	ks. Konieczny Dariusz	Biała Podl. – Michała Archanioła
	ks. Juśkiewicz Ireneusz	Biała Podl. – Narodzenia NMP
	Ks. Bochiński Grzegorz	Biała Podl. św. Anny
	ks. Osipacz Radosław	Borowie
	ks. Weresa Marek	Drelów
	Ks. Chruściel Marcin Piotr	Garwolin – MB Częstochowskiej
	ks. Sobieszek Wojciech	Garwolin – Przemienienia Pańskiego
	Ks. Nowachowicz Krzysztof	Huszlew
	ks. Sobczuk Krzysztof Tadeusz	Jabłoń
	ks. Celej Michał	Janów Podlaski
	ks. Suwała Grzegorz	Kąkolewnica

ks. Wardak Łukasz	Kock
ks. Pilsak Grzegorz	Komarówka Podlaska
ks. Gnyszka Sławomir	Konstantynów
ks. Juszczuk Witold	Kornica
ks. Wojdat Paweł	Krzesk
ks. Iwaniec Łukasz	Leopoldów
ks. Bielecki Paweł	Łuków – Podwyższenia Krzyża Świętego
ks. Kopeć Jarosław	Łuków – Podwyższenia Krzyża Świętego
ks. Bylinka Arkadiusz	Łuków – Przemienienia Pańskiego
ks. Kałaska Łukasz Adam	Łuków – św. Brata Alberta
ks. Osiński Piotr	Międzyrzec Podl. – św. Józefa
ks. Stefaniak Artur	Mokobody
ks. Zawadzki Krzysztof	Mordy
ks. Skorupski Szczepan	Osieck
Ks. Markowski Arkadiusz	Parczew – św. Jana Chrzciciela
Ks. Witkowicz Piotr	Prefekt - Siedlce
Ks. Zbański Artur	Prefekt KLO - Siedlce
ks. Burdach Michał	Radzyń Podl. – Trójcy Świętej
ks. Strzeżysz Marek	Radzyń Podl. – MB Nieustającej Pomocy
ks. Walczuk Grzegorz -	rezydent Siedlce
ks. Gomółka Mateusz	Rossosz
Ks. Oponowicz Tomasz	Ryki
ks. Łyczewski Piotr	Siedlce – Bożego Ciała
ks. Kozak Jakub Wojciech	Siedlce – św. Jana Pawła II
Ks. Kruk Piotr	Siedlce – św. Józefa
ks. Piotrowski Radosław	Sobolew

	Ks. Pleszczyński Sławomir	Terespól – Trójcy Świętej
	ks. Hawryluk Piotr	Tuczna
	ks. Siedź Arkadiusz	Wilczyśka
	ks. Węgrzynek Krzysztof	Wilga
	ks. Bilski Paweł	Zbuczyn
	ks. Żukowski Paweł	Życzyn

## SPOTKANIE KAPŁANÓW PROWADZĄCYCH MODLITWY O UZDROWIENIE

**Czcigodni Księża,**

Biskup Siedlecki Kazimierz Gurda zaprasza księży diecezjalnych i zakonnych, którzy prowadzą modlitwy o uzdrowienie w parafiach diecezji siedleckiej oraz tych księży, mają zamiar wprowadzić takie modlitwy do swoich wspólnot parafialnych na spotkanie do Kurii Diecezjalnej. Spotkanie odbędzie się w sobotę, 31 stycznia br. o godz. 11.00.

***Ks. dr Mateusz Czubak***

*Wicedyrektor Wydziału Duszpasterskiego*

Siedlce, dnia 2 stycznia 2015 r.



## SPOTKANIE KSIĘŻY REKOLEKCJONISTÓW

Czcigodni księża, uprzejmie informujemy, że w sobotę 7 lutego w auli WSD w Nowym Opolu o godz. 15.00 odbędzie się spotkanie wszystkich księży, którzy w okresie Wielkiego Postu oraz Adwentu 2015 r. planują prowadzić rekolekcje w parafiach diecezji siedleckiej. Spotkaniu będzie przewodniczył Biskup Siedlecki Kazimierz Gurda. Wszystkich księży rekolekcjonistów serdecznie zapraszamy.

Czcigodnych księży proboszczów prosimy o przekazanie tej informacji swoim księżom rekolekcjonistom.

**Ks. dr Marek Paluszkiewicz**  
Dyrektor Wydziału Duszpasterskiego

Siedlce, dnia 8 stycznia 2015 r.

## ZAPROSZENIE NA SPOTKANIE OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Katolickie Stowarzyszenie Niepełnosprawnych Diecezji Siedleckiej zaprasza osoby niepełnosprawne, ich rodziny i opiekunów na Mszę świętą. w dniu 22.02.2015 r. o godz.15.00 w kaplicy SS. Sakramentek przy ulicy Rawicza w Siedlcach. Z góry dziękuję za przekazanie tej informacji wiernym.

**Ks. Adam Kulik**

*Prezes Katolickiego Stowarzyszenia  
Niepełnosprawnych Diecezji Siedleckiej*

## ZAPROSZENIE NA REKOLEKCJE DLA MŁODZIEŻY MĘSKIEJ

### Czcigodny Księżu!

Przesyłając serdeczne pozdrowienia od wspólnoty seminaryjnej, dziękuję za wszelką życzliwość i dotychczasową pomoc. Zwracam się z prośbą o przekazanie informacji osobom pragnącym przeżyć

### Rekolekcje dla młodzieży męskiej

Rekolekcje adresowane są do uczniów ze **szkół ponadgimnazjalnych i studentów**, którzy pragną pogłębić swoją relację z Bogiem i uczyć się rozpoznawać Jego wolę w swoim życiu.

**Termin** rekolekcji w okresie zimowym to **13-15 lutego 2015 r.** Zjazd w **piątek do godz. 15.00**, wyjazd w **niedzielę** po obiedzie około **godz. 14.00**.

**Miejsce**, w którym odbędą się rekolekcje to **dom formacyjny Wyższego Seminarium Duchownego** Diecezji Siedleckiej w Nowym Opolu koło Siedlec, ul. Seminaryjna 26.

Osoba pragnąca przeżyć rekolekcje powinna **zabrać ze sobą**: Pismo św. różaniec, oraz notatnik i przybory do pisania, **śpiwór**, przybory toaletowe, obuwie sportowe oraz **skierowanie** od księdza Proboszcza lub Prefekta.

Ze względu, iż posiadamy ograniczoną liczbę miejsc (48 miejsc), prosimy o **uprzednie zgłaszanie chętnych** można to uczynić dzwoniąc pod nr tel. **25 631 - 57 - 61** w godz. 9.00 - 20.00 lub pisząc na adres [powolaniemie-dlce@gmail.com](mailto:powolaniemie-dlce@gmail.com) lub sms nr 513703408 (w treści podając imię, nazwisko i parafię). Należy to uczynić najpóźniej do **10 lutego** 2015 r. Przy zgłoszeniu prosimy podać parafię i ilość chętnych uczestników. (ewentualnie późniejsze zgłoszenia tj po 10.02.2015 proszę konsultować dzwoniąc pod nr 504 162 715).

Informacje bieżące i wskazówki jak dojechać można uzyskać na stronie internetowej naszego seminarium pod adresem [www.wsd.siedlce.pl](http://www.wsd.siedlce.pl).

Z Chrystusowym pozdrowieniem

*ks. Krzysztof Domański*  
Diecezjalny Referent ds. Powołań

Nowe Opole, dnia 8 stycznia 2015

## KOMUNIKAT KURII METROPOLITALNEJ W POZNANIU

W dniach od 20-26 lipca 2015 r. odbędzie się *IV Ogólnopolskie Letnie Seminarium Śpiewu Kościelnego z Praktyką Wykonawczą*, połączone z warsztatami emisji głosu.

Patronat nad całością tego projektu obejmuje Ksiądz Arcybiskup Stanisław Gądecki, Metropolita Poznański, organizację – Wydział Dyrygentury Edukacji Muzycznej i Muzyki Kościelnej Akademii Muzycznej im. Ignacego Jana Paderewskiego w Poznaniu.

Kierownikiem naukowym seminarium i warsztatów artystycznych jest prof. dr hab. Jadwiga Gałęska-Tritt.

Wykłady i zajęcia praktyczne prowadzić będą wykładowcy, specjalizujący się w praktyce wokalne – zespołowej i indywidualnej, śpiewie gregoriańskim i liturgicznym. Dodatkowym elementem warsztatów artystycznych, będą konsultacje z zakresu higieny i profilaktyki głosu.

W zajęciach seminaryjnych i warsztatach mogą wziąć udział wszystkie osoby, zarówno duchowne jak i świeckie, które swoją pracą służą w oparciu nabożeństw. Zaprasza się więc kapłanów, siostry zakonne, organistów, dyrygentów chórów i ich śpiewaków, kantorów, katechetów, a także wszystkie osoby, które aktywnym śpiewem służą Panu Bogu i społeczeństwu.

Przewidziany wiek uczestników czynnych - od lat 16-tu wzwyż, natomiast osoby, które nie chcą brać udziału w lekcjach indywidualnych, mogą zapisać się jako uczestnicy bierni – obserwatorzy.

Dokładne informacje można uzyskać na stronie Akademii Muzycznej w Poznaniu:

<http://www.amuz.edu.pl/page.php/1/0/show/1531/>

**Ogólnopolskie, Letnie Seminarium Śpiewu Kościelnego  
z Praktyką Wykonawczą**

**lub bezpośrednio:**

**Akademia Muzyczna tel: 618568932**

**Marzena Srebro: e-mail: msrebro@ amuz.edu.pl,**

**Szymon Tritt: kom. 501 371410, e-mail: zurga@go2.pl.**

## DODATEK

Ks. Kazimierz Matwiejuk, WSD Siedlce

### SENS CIERPIENIA

W dyskusjach o cierpieniu, a są one podejmowane dosyć często, można zaobserwować, ryzykując ogromne uproszczenie, dwie zasadnicze postawy dyskutantów wobec tego zjawiska. Pierwsza z nich to paniczna ucieczka, chorobliwy strach przed jakimkolwiek cierpieniem, nawet tym koniecznym i nieuniknionym. Drugą skrajną postawę wobec cierpienia jest doloryzm: *Cierpię, więc jestem*.

Jest jeszcze trzecie, ewangeliczne, spojrzenie na cierpienie. Jest to spojrzenie realistyczne. Potwierdza ono, że zjawisko cierpienia jest faktem powszechnym, zarówno w wymiarze geograficznym i historycznym, jak też demograficznym, ale ukazuje jego soterijną, zbawczą, wartość. W tę wizję wpisuje się sakrament namaszczenia chorych jako jedna z form obecności paschalnego Chrystusa przy chorym<sup>1</sup>. A to oznacza, że ludzie wierzący nie uciekają od cierpienia, ani nie rozkoszują się nim, ale przyjmują je ze świadomością, że kroczenie za Chrystusem i z Nim drogą krzyża prowadzi ku chwale zmartwychwstania.

#### 1. Powszechność cierpienia

Cierpienie jest problemem globalnym<sup>2</sup>. Dotyczy ono każdego człowieka bez wyjątku. Jest nieodłącznym elementem ludzkiej egzystencji. Są cierpienia fizyczne i psychiczne. Te pierwsze są związane z doświadczeniami, które są wynikiem działania różnych żywiołów, mianowicie: powodzi, trzęsienia ziemi, pożarów, czy chorób. Dramaty ludzi dotkniętych cierpieniem fizycznym wpływają na ich myślenie i styl życia. Człowiek wobec takich doświadczeń, które zawsze niosą ból, jest niejednokrotnie bezsilny. Te drugie cierpienia powstają w psychofizycznej strukturze człowieka i w znaczący sposób kształtują mentalność i życie człowieka.

<sup>1</sup> Zob. M. Dobek, *Paschalny wymiar sakramentu namaszczenia chorych na podstawie księgi liturgicznej «Sakramenty chorych»* (archiwum KUL), Lublin 2014.

<sup>2</sup> G. Reale, *Historia filozofii starożytnej*, RW KUL, Lublin 1996, t. 2, s. 244-245.

## KOMUNIKAT KURII METROPOLITALNEJ W POZNANIU

W dniach od 20-26 lipca 2015 r. odbędzie się *IV Ogólnopolskie Letnie Seminarium Śpiewu Kościelnego z Praktyką Wykonawczą*, połączone z warsztatami emisji głosu.

Patronat nad całością tego projektu obejmuje Ksiądz Arcybiskup Stanisław Gądecki, Metropolita Poznański, organizację – Wydział Dyrygentury Edukacji Muzycznej i Muzyki Kościelnej Akademii Muzycznej im. Ignacego Jana Paderewskiego w Poznaniu.

Kierownikiem naukowym seminarium i warsztatów artystycznych jest prof. dr hab. Jadwiga Gałęska-Tritt.

Wykłady i zajęcia praktyczne prowadzić będą wykładowcy, specjalizujący się w praktyce wokalne – zespołowej i indywidualnej, śpiewie gregoriańskim i liturgicznym. Dodatkowym elementem warsztatów artystycznych, będą konsultacje z zakresu higieny i profilaktyki głosu.

W zajęciach seminaryjnych i warsztatach mogą wziąć udział wszystkie osoby, zarówno duchowne jak i świeckie, które swoją pracą służą w oparciu nabożeństw. Zaprasza się więc kapłanów, siostry zakonne, organistów, dyrygentów chórów i ich śpiewaków, kantorów, katechetów, a także wszystkie osoby, które aktywnym śpiewem służą Panu Bogu i społeczeństwu.

Przewidziany wiek uczestników czynnych - od lat 16-tu wzwyż, natomiast osoby, które nie chcą brać udziału w lekcjach indywidualnych, mogą zapisać się jako uczestnicy bierni – obserwatorzy.

Dokładne informacje można uzyskać na stronie Akademii Muzycznej w Poznaniu:

<http://www.amuz.edu.pl/page.php/1/0/show/1531/>

**Ogólnopolskie, Letnie Seminarium Śpiewu Kościelnego  
z Praktyką Wykonawczą**

**lub bezpośrednio:**

**Akademia Muzyczna tel: 618568932**

**Marzena Srebro: e-mail: msrebro@ amuz.edu.pl,**

**Szymon Tritt: kom. 501 371410, e-mail: zurga@go2.pl.**

## DODATEK

Ks. Kazimierz Matwiejuk, WSD Siedlce

### SENS CIERPIENIA

W dyskusjach o cierpieniu, a są one podejmowane dosyć często, można zaobserwować, ryzykując ogromne uproszczenie, dwie zasadnicze postawy dyskutantów wobec tego zjawiska. Pierwsza z nich to paniczna ucieczka, chorobliwy strach przed jakimkolwiek cierpieniem, nawet tym koniecznym i nieuniknionym. Drugą skrajną postawę wobec cierpienia jest doloryzm: *Cierpię, więc jestem*.

Jest jeszcze trzecie, ewangeliczne, spojrzenie na cierpienie. Jest to spojrzenie realistyczne. Potwierdza ono, że zjawisko cierpienia jest faktem powszechnym, zarówno w wymiarze geograficznym i historycznym, jak też demograficznym, ale ukazuje jego soteryjną, zbawczą, wartość. W tę wizję wpisuje się sakrament namaszczenia chorych jako jedna z form obecności paschalnego Chrystusa przy chorym<sup>1</sup>. A to oznacza, że ludzie wierzący nie uciekają od cierpienia, ani nie rozkoszują się nim, ale przyjmują je ze świadomością, że kroczenie za Chrystusem i z Nim drogą krzyża prowadzi ku chwale zmartwychwstania.

#### 1. Powszechność cierpienia

Cierpienie jest problemem globalnym<sup>2</sup>. Dotyczy ono każdego człowieka bez wyjątku. Jest nieodłącznym elementem ludzkiej egzystencji. Są cierpienia fizyczne i psychiczne. Te pierwsze są związane z doświadczeniami, które są wynikiem działania różnych żywiołów, mianowicie: powodzi, trzęsienia ziemi, pożarów, czy chorób. Dramaty ludzi dotkniętych cierpieniem fizycznym wpływają na ich myślenie i styl życia. Człowiek wobec takich doświadczeń, które zawsze niosą ból, jest niejednokrotnie bezsilny. Te drugie cierpienia powstają w psychofizycznej strukturze człowieka i w znaczący sposób kształtują mentalność i życie człowieka.

<sup>1</sup> Zob. M. Dobek, *Paschalny wymiar sakramentu namaszczenia chorych na podstawie księgi liturgicznej «Sakramenty chorych»* (archiwum KUL), Lublin 2014.

<sup>2</sup> G. Reale, *Historia filozofii starożytnej*, RW KUL, Lublin 1996, t. 2, s. 244-245.

Człowiek doznający cierpienia pyta: dlaczego cierpienie, jaki jest jego sens? Poszukuje odpowiedzi na te pytania. Każde cierpienie ma wymiar filozoficzny i teologiczny, a nade wszystko wymiar egzystencjalny. Odpowiedź dotycząca sensu cierpienia może być czysto racjonalna, albo odwołująca się do transcendencji.

## 2. Filozoficzne spojrzenie na cierpienie

Na przestrzeni dziejów świata cierpienie było przedmiotem refleksji filozoficznej. W starożytności zastanawiano się nad jego przyczyną i skutkami. Starożytni filozofowie greccy podzielali odczucia prostych ludzi, że cierpienie jest trudne, a często niemożliwe do przezwyciężenia, oraz że zwykle jest ono związane z dotkliwym bólem. Cierpienie było dla nich trudnym, wręcz strasznym doświadczeniem.

Platon uważał, że przyczyną cierpienia człowieka jest jego ciało. Ono jest więzieniem duszy. Jak długo człowiek pozostaje w ciele, dusza będzie doświadczać cierpienia, które jest złem. Ona nigdy nie potrafi osiągnąć i posiadać w pełni tego, czego pragnie. Ciało sprawia wiele różnych kłopotów. Doświadcza chorób. One przeszkadzają w szukaniu tego, co daje radość. To z ciała i jego żądz pochodzą wojny, rozruchy i mordercze bitwy. Tam zawsze chodzi o zdobycze materialne, których pożąda ciało.

Oddawanie się człowiekowi filozofii daje pokój, chociaż i wtedy on doświadcza zamieszania i niepokoju, które powoduje ciało. Platon uczył, że jeśli ktoś pragnie poznać coś w sposób czysty, musi się wyzwolić od ciała. Wtedy dusza zobaczy samą rzeczywistość i spełni się to, czego pragnie. Osiągnie mądrość. Dokona się to dopiero po śmierci, gdy dusza zostanie oddzielona od ciała. Nastąpi to w rzeczywistości Hadesu. Tam oczyszczone dusze, wyzwolone z nierozumnego ciała, będą poznawać wszystko, co nieskalane<sup>3</sup>.

Cierpienie, zdaniem Arystotelesa, jest związane i wyraża się w uczuciu przykrości. Ta zaś przeciwstawia się naturze. Cierpienie jest złem, bo jest sprzeczne z naturą człowieka. Przykrości towarzyszą namiętnościom, także uzdolnieniom człowieka i trwałym dyspozycjom, które dotyczą zarówno duszy człowieka, jak i jego ciała. Przykrość jest czymś złym. Należy jej unikać w życiu. Ona działa na naturę człowieka w sposób destrukcyjny.

Cierpienie jest konsekwencją i następstwem działań człowieka i jego

<sup>3</sup> Platon, *Dialogi*, t. I, *Fedon*, 83 E, tł. W. Witwicki, Wydawnictwo ANTYK, Kęty 1999.



pożądań. Jest cierpienie, które prowadzi do śmierci. Są też cierpienia innego rodzaju, które nie są bezpośrednią przyczyną śmierci, ale są związane z bólem. Oba cierpienia są złem. Arystoteles dostrzegał, że zjawisko bólu i cierpienia dotyczy nie tylko człowieka. Ono przynależy także do świata zwierząt, bowiem wrażenia zmysłowe, pamięć, odwaga i inne formy pożądania charakteryzują wszystkie istoty cielesne.

Cierpienie przejawia się w formie różnych nieszczęść, które przynosi los. Arystoteles zaliczał do rzeczy bolesnych, niosących cierpienie i w konsekwencji zagładę, brak pożywienia, urazy cielesne, starość, choroby i śmierć. Nieszczęścia i wynikające z nich cierpienia są powodowane także przez brak lub posiadanie niewielu przyjaciół, brzydotę, bezsilność i kalectwo. Cierpienie pojawia się również wtedy, gdy człowiek spodziewając się dobra, doświadcza zła. On cierpi nawet wtedy, gdy dobro przychodzi po doznanym nieszczęściu. Cierpienie powstaje, gdy człowiek nie doznał dobra. Nigdy też naprawdę nie potrafi się cieszyć z tego, co osiągnął, lub czego czasowo doświadczał.

Arystoteles pouczał, że przykrości związane z cierpieniem zmniejsza cnota umiaru. Ona chroni przez nadmierną przykrością, ale też przed przesadną przyjemnością, która może prowadzić do nadużycia, do rozwiązłości<sup>4</sup>.

Stoicy rozumeli cierpienie jako przeznaczenie, któremu nie można się sprzeciwiać. Uważali, że w życiu należy zachować swoistą obojętność, to znaczy wyzbyć się skrajnych emocji, zarówno pozytywnych, jak i negatywnych. Ten stan nazywali oni apatią. Jest on wyznacznikiem prawdziwego mędrca. Według stoików mędrzec powinien zrezygnować nawet ze współczucia, ponieważ uniemożliwia ono trzeźwy osąd sytuacji<sup>5</sup>.

W średniowieczu, filozofowie chrześcijańscy rozumeli cierpienie jako konsekwencję grzechu człowieka. Św. Tomasz z Akwinu (+ 1274) twierdził, że ból człowieka powstaje wtedy, gdy w jego wnętrzu wkradnie się jakieś zło. Ból cierpiącego człowieka prowadzi go do poznania jego przyczyny. Tym bardziej, że ból fizyczny czy psychiczny zawsze dotyczy całej osoby. Ból fizyczny rodzi się w zmysłach zewnętrznych. Cierpienie psychiczne zaś

<sup>4</sup> M. Wilowski, *Metafizyka cierpienia. Od Arystotelesa, poprzez myśl indyjską, do myśli chrześcijańskiej*, Poznań 2010, s. 44-61.

<sup>5</sup> Por. C. Valverde, *Antropologia filozoficzna*, przekł. G. Ostrowski, Poznań 1998, s. 313-314.

powstaje w wewnętrznych władz człowieka, czyli w rozumie, woli, czy sferze emocjonalnej. Najbardziej trudną formą psychicznego cierpienia jest rozpacz. Ona uniemożliwia racjonalną refleksję nad bólem i cierpieniem. Rozpacz utrudnia, a często uniemożliwia, odnalezienie sensu życia. Zamyka też cierpiącego człowieka na wszelką pomoc ze strony innych ludzi. Cierpienie fizyczne powoduje skutki mniej dotkliwe niż rozpacz. Ból fizyczny nie pozbawia możliwości zastanowienia się nad jego sensem<sup>6</sup>.

Od XVII wieku ludzie chcą wymazać cierpienie z życia. Ono bowiem przeszkadza im w byciu szczęśliwym w swojej codziennej egzystencji. Ludzie upatrywali szczęście jako jedno z podstawowych praw. Filozofia nowożytna sformułowała nawet swoisty program walki z cierpieniem zrodzonym przez chorobę. Kartezjusz (+ 1650) uważał, że eliminacja chorób prowadzi do eliminacji ludzkiego cierpienia w ogóle. Ono bowiem wynika z niesprawnie działającego organizmu. Zapewniał, że gdy tylko organizm zacznie działać sprawnie, to duch ludzki będzie mógł się cieszyć niezmiernym spokojem. Zdrowie jest pierwszym i podstawowym dobrem. Jest fundamentem wszelkich innych dóbr w życiu człowieka. Stan ducha ludzkiego zależy od stanu i temperamentu narządów ciała. Medycyna jest w stanie dać człowiekowi zdrowie. Kartezjusz wyznał, że cały czas, jaki mu pozostał chciałby wykorzystać na zgłębiania tej dziedziny przez głębszą znajomość przyrody. Uważał, że z niej można uzyskać znacznie więcej, niż to uczyniono dotychczas dla podniesienia i udoskonalenia sztuki lekarskiej<sup>7</sup>.

Temat cierpienia był obecny w filozofii niemieckich idealistów, J. G. Fichte'go (+ 1814), G. W. F. Hegla (+ 1831), a zwłaszcza A. Schopenhauera (+ 1860). Ten ostatni uważał, że człowiek w swojej egzystencji spotyka się z bezcelowym cierpieniem. Zapewniał, że wyzwolenie z niego dokonuje się przez wyzbycie się pożądań. To dokonuje się zwłaszcza przez sztukę.

F. Nietzsche (+ 1900) przekonywał, że cierpienie ludzkie powstaje z choroby. Człowiek to *zwierzę chorowite*. Choroba rodzi cierpienie. Nie samo cierpienie jest jednak problemem człowieka, lecz brak zrozumienia jego sensu. *Człowiek, najdzielniejsze i najbardziej nawykłe do cierpienia zwierzę, nie neguje w sobie cierpienia; człowiek chce cierpienia, sam je wy-*

<sup>6</sup> S. Thomae Aquinatis, *Summa theologiae*, I–II, q.123–140, w: *Opera omnia Sancti Thomae Aquinatis*, Trier 1948–1967.

<sup>7</sup> Por. M. Czachorowski, *Cierpienie*, w: *Powszechna encyklopedia filozofii*, t. 1, Polskie Towarzystwo Tomasza z Akwinu, Lublin 2001, s. 189.

szukuje, pod warunkiem, że wskaże mu się jakiś sens cierpienia. Bezsensowność cierpienia, nie zaś samo cierpienie, było przekleństwem, które do tej pory ciążyło nad ludzkością<sup>8</sup>.

Według Nietzschego człowiek zamiast właściwie rozumieć swoje cierpienie i widzieć jego sens po prostu próbuje, w chorobliwosci swojej egzystencji, nadać mu sens z perspektywy winy moralnej. A to powoduje nowe cierpienie. Drogą do uwolnienia się od niego jest zdecydowane zdystansowanie się od fałszywego pojęcia winy i *idealów ascetycznych* oraz *odrazy do zmysłów*. Nietzsche zauważył, że dzieje ludzkości są ustawiczną walką chorych ze zdrowymi. Postulował inną koncepcję, mianowicie: chorzy nie mogą czynić zdrowych chorymi. Trzeba więc izolować zdrowych od chorych, strzec ich nawet przed widokiem chorych, aby nie mylili siebie z chorymi<sup>9</sup>.

Filozofowie materializmu wyobrażali sobie życie bez cierpienia. Przekonywali, że ono jest możliwe do pokonania<sup>10</sup>. Filozofowie XX wieku m.in. J.P. Sartre (+ 1980) i Martin Heidegger również podejmowali problem cierpienia. Sartre i podobni mu egzystencjaliści byli przekonani, że istnienie i bycie człowieka w świecie nie ma jakiegoś konkretnego sensu. Egzystencjalizm chciał uświadomić człowiekowi jego wyalienowanie, wyobcowanie w świecie. Uważał, że każdy człowiek, który dąży do osiągnięcia szczęścia, wcześniej, czy później musi wejść w konflikt z innym człowiekiem. Nikt bowiem z ludzi nie jest w stanie zauważyć i z wyrozumiałością zaakceptować potrzeb innych ludzi. Każdy człowiek buduje swoje własne wartości indywidualnie. Indywidualnie też ponosi odpowiedzialność za nie. On sam jest przyczyną cierpień, których doświadczą. Nie może za to obwiniać innych ludzi. Jest to konsekwencja indywidualnie podejmowanych decyzji, wyborów i działań. Człowiek jest jednostką, która jest skazana na życie w samotności, chociaż jest to swoisty paradoks, bo przecież podczas różnego rodzaju buntów solidaryzuje się z innymi ludźmi.

Sartre uważał, że w świecie człowiek wyróżnia się przez swoją wolność. Dzięki niej, wszystko co robi i podejmowane przez niego decyzje sprawiają, że on nadaje sens światu, w którym egzystuje. Nie czyni tego Bóg, bo on według Sartre, jest fikcją. On nie istnieje. Ale wolny człowiek jest bar-

<sup>8</sup> Tamże, s. 190.

<sup>9</sup> Tamże, s. 191.

<sup>10</sup> C. Valverde, dz. cyt., s. 315-316.

dzo ograniczony w swej egzystencji. Jego istnienie zaczyna się i kończy na byciu w świecie. Człowiek nadaje sens światu. On jest *kowalem własnego życia*. Do niego i tylko od niego zależy kształtowanie własnego człowieczeństwa. To wszystko budzi ludzką aktywność i mobilizuje do działania, kształtowania, nadawania sensu i wartości własnemu życiu. Ale człowiek przeżywa lęki i strach. Te doświadczenia prowadzą go niejednokrotnie do apatii, rezygnacji i poddania się. Ostatecznie wolność staje się ludzkim przekleństwem. Filozofia Sartre jest przeniknięta lękiem, strachem i udręką człowieka. On traktował życie człowieka na ziemi jako cierpienie nie mające żadnego sensu. Nawet obecność drugiego człowieka nie daje żadnej pociechy i otuchy<sup>11</sup>.

M. Heidegger (+ 1976) uważał, że ludzka egzystencja jest skończona, pełna udręki i niepewna. Według niego człowiek żyje poza swoją *istotą*. Jest nieświadomy swego rzeczywistego rodowodu. Żyje jedynie teraźniejszością. Jest skoncentrowany na dniu dzisiejszym. Jego podstawową troską jest, aby przetrwać. Dlatego podstawowym motywem jego działania jest pragmatyzm, czyli używanie świata i innych ludzi w taki sposób, aby osiągnąć zamierzone doraźne korzyści. Człowiek żyjący wśród tłumu błąka się po bezdrożach<sup>12</sup>.

Wyobcowanie człowieka popycha go do podporządkowywania sobie świata. On chce być jego władcą i panem. Eksploatuje przyrodę. Tak próbuje stworzyć sobie pewną namiastkę utraconej godności. Ale takie szamotanie się rodzi bezradność. Dlatego człowiek odczuwa nicość swojej egzystencji, zwłaszcza gdy uświadamia nieubłagane upływający czas. Ta świadomość rodzi w nim lęk i trwogę przed śmiercią, przed popadnięciem w nicość, w bezsens. Śmierć jest rozumiana jako nienaturalny i definitywny kres ludzkiej egzystencji.

Człowiek próbuje nie dopuścić do siebie świadomości swego końca. Ucieka przed tą trwogą w nieokiełznaną krzątaninę wokół codziennych trosk i w zabawy. Próbuje osiągnąć jakąś stabilność, pewność i spokój. Czyni to wykorzystując nowe techniki. Tworzy własną mowę. Nie jest jednak w stanie zmienić swojej egzystencji w wymiarze ontologicznym. Trwoga

<sup>11</sup> Egzystencjalizm według Sartre, [http://www.bryk.pl/teksty/studia/pozosta%C5%82e/filozofia/15016-egzystencjalizm\\_wed%C5%82ug\\_sartre.html](http://www.bryk.pl/teksty/studia/pozosta%C5%82e/filozofia/15016-egzystencjalizm_wed%C5%82ug_sartre.html) (13.03.2013).

<sup>12</sup> D. Piórkowski, *Ekstatycznie - egzystencjalna istota człowieka w filozofii Martina Heideggera*, <http://www.tezeusz.pl/cms/tz/index.php?id=871> (08.03.2013).

przed śmiercią jej nie oddali. *Trzeba więc żyć w bliskości bycia.* To jest jakiś prześwit prawdy, który ukazuje człowiekowi jego istotę<sup>13</sup>.

### 3. Wielkie religie świata wobec cierpienia

#### 3.1. Buddyzm

Problem cierpienia jest jedną z głównych idei wielkich religii świata. Jedną z nich jest buddyzm. Budda, twórca systemu religijno-moralnego, był filozofem oraz mnichem<sup>14</sup>. Podjął on próbę zgłębienia problemu cierpienia. Miał świadomość, że całe życie, bytowanie empiryczne, jest w sumie bolesnym doświadczeniem. Stwierdził, że w życiu jest o wiele więcej bólu i cierpienia aniżeli szczęścia i radości. Bo już narodziny są cierpieniem. Cierpieniem jest także starość i śmierć. Cierpieniem jest również smutek, ból, zmartwienie i rozpacz. Budda tłumaczył, że cierpieniem jest połączenie z nielubianym, ale też rozłąka z kochanym. Według niego są trzy formy cierpienia, mianowicie: cierpienie bólu, cierpienie złudzenia jaźni i cierpienie zmian. Doszedł do wniosku, że źródłem i przyczyną cierpienia jest niewiedza, której przejawem jest pożądanie. Cierpienie powoduje nie otrzymanie pożądanego. Uważał, że cierpienie można usunąć jedynie poprzez usunięcie pożądania. Rezygnacja z pożądania prowadzi do stanu nirwany. Polega ona na całkowitym wygaśnięciu pragnień. Osoba, która osiągnęła stan nirwany jest wyzwolona od cierpienia i jego przyczyn. Dokonuje się to na tzw. ośmiorakiej ścieżce. Tę ścieżkę stanowi: słuszna wiara, słuszne postanowienie, słuszna mowa, słuszny czyn, słuszny zawód, słuszne dążenie, słuszne skupienie oraz słuszna medytacja<sup>15</sup>.

Droga zbawienia w buddyzmie, czyli wyzwolenia od cierpienia, prowadzi przez etap etyki. Ona była uważana za przygotowanie do właściwej drogi wyzwolenia. Ta zaś polega na *medytacji mistycznego pogrążenia*, któ-

<sup>13</sup> Tamże.

<sup>14</sup> Założycielem buddyzmu był Siddhartha Gautama (ok. 563- 483 przed Chr.). Był członkiem rodziny panującej nad niewielkim królestwem Siakjów w północnych Indiach. W wieku 28 lat opuścił dom i chcąc znaleźć ucieczkę od cierpienia oddawał się przez sześć lat różnym dostępnym praktykom medytacyjnym oraz skrajnej ascezie. Odkrył Cztery Szlachetne Prawdy, które stały się rdzeniem jego nauk przez resztę życia. Są to: prawda o cierpieniu, prawda o przyczynie cierpienia, prawda o ustaniu cierpienia oraz prawda o ścieżce prowadzącej do ustania cierpienia, E. Słuszkiewicz, *Buddyzm pierwotny*, w: *Zarys dziejów religii*, red. J. Keller i inni, Iskry, Warszawa 1986, s. 479.

<sup>15</sup> Zob. K. Bukowski, *Religie świata a chrześcijaństwo*, Poznań 1998, s. 55-56.

re daje upragnioną mądrość. Buddyści mają wypełniać przepisy etyczne, aby uśmierzyć namiętności, zwłaszcza trzy główne: ślepotę, czyli niewiedzę, żądzę i nienawiść, które są przyczynami złego postępowania ludzi i tworzą niepomysłną, złą karmę, czyniąc w ten sposób nową konieczną i bolesną egzystencję. W buddyzmie szczególnie podkreśla się potrzebę rezygnacji i wyrzeczenia, także współczucia i życzliwości wobec wszystkich istot żywych, oraz kształtowania swojego życia tak, by nie sprawiać nikomu cierpienia<sup>16</sup>.

### 3.2. Hinduizm

Hinduizm jest narodową religią Indii, ale ma swoich wyznawców również w Pakistanie, Bangladeszu, Sri Lance, Birmie, na wyspach Bali i Trynidad, oraz niewielką ilość w innych krajach świata. Nie ma założyciela<sup>17</sup>. W tej religii wyróżnia się trzy etapy rozwoju: najstarszy wedyzm, do około 500 r. przed Chr., następny to braminizm, w którym główną rolę odgrywali kapłani bramini, i hinduizm od X w. po Chr. Obecnie nazwy braminizm i hinduizm są używane zamiennie. Hinduizm nie jest jednolitym zbiorem wierzeń z jasno określoną doktryną. Istnieje w nim wiara w bóstwa, które są emanacją jednego Boga. Różne odłamy hinduizmu wyznaje ok. 1 miliarda ludzi. W hinduizmie powszechna jest wiara w reinkarnację. Dusza przechodzi przez coraz wyższe postacie – od przedmiotu, przez postać rośliny, zwierzęcia, człowieka, aż do zjednoczenia i stopienia się raz na zawsze z Brahmanem, czyli boskim Absolutem.

W hinduizmie panuje przekonania, że cierpienie powodują złe uczynki. Przez zło człowiek sam sobie wyrządza krzywdę i musi się od niego uwolnić. Dokonuje tego przez osobisty wysiłek, gdy podejmuje praktyki ascetyczne, oddaje się medytacji, a także emocjonalnie oddaje się Brahmanowi<sup>18</sup>. Zło powodują także udręki kolejnych wcieleń duszy, które mogą być nie tylko w ludziach, ale również w bogach, w demonach, również w zwierzętach i nawet w roślinach. Stan wyzwolenia w hinduizmie jest, podobnie jak w buddyzmie, nirwaną. Ta zaś polega na ostatecznym wyzwoleniu się od reinkarnacji, od pragnienia bogactwa, sławy i nieśmiertelności,

<sup>16</sup> J. Tomczak, *Hinduizm i buddyzm w poszukiwaniu wyzwolenia człowieka*, <http://www.opoka.org.pl/biblioteka/K/wam/spotkania-3-4.html> (12.03.2013).

<sup>17</sup> J. Keller, W. Kotański, *Religie wczoraj i dziś*, Warszawa 1971, s. 44.

<sup>18</sup> Por. K. Kondrat, *Bogactwo światopoglądów religijnych*, Białystok 1999.

od namiętności, od iluzji i empirycznej osobowości. Jest osiągnięciem stanu spokoju i prawdy absolutnej<sup>19</sup>.

### 3.3. Teoizm

Taoizm jest, obok konfucjanizmu, najważniejszym systemem filozoficzno-religijnym w Chinach<sup>20</sup>. Powstał w VI wieku przed Chr. Natomiast taoizm religijny, który oddalił się znacznie od swych filozoficznych korzeni, powstał na przełomie II i III wieku po Chr. Głosi on, że człowiek jest odpowiedzialny za świat. W przypadku braku odpowiedzialności pojawia się w życiu ludzi cierpienie. Cierpienie wynika z braku doskonałości. Z cierpienia mogą wyzwolić praktyki ascetyczne. Wyznawcy tej religii nie spożywają mięsa i zbóż. Praktykują ćwiczenia oddechowe, a zwłaszcza medytację. Ona bowiem służy dobru człowieka. Pomaga skutecznie odrzucić cierpienie i inne złe moce. Aby uniknąć zła i cierpienia zwolennicy taoizmu używają amuletów i zaklęć<sup>21</sup>.

### 3.4. Konfucjonizm

Konfucjanizm jest to doktryna filozoficzno-religijna oraz społeczno-polityczna wywodząca się od Konfucjusza - K'ung Fu Tzu (551-479 przed Chr.), żyjącego w Chinach. Jego Dialogi (Lunyu) są źródłem wiedzy o tym systemie. Doktryna konfucjanizmu jest zawarta w tzw. Pięcioksięgu (Wujing), który stanowią: Shijing - księga pieśni, Shujing - księga dokumentów, Yijing - księga przemian, Liji - zapiski o obyczajach, oraz Chunqiu - wiosny i jesień. Wyznawców tej doktryny jest około 160 milionów.

Konfucjanizm koncentruje się na realizacji w życiu społecznym i indywidualnym dao - drogi, czyli doskonałego ładu, którego źródłem i wzorcem są Niebiosa (Tian). Niebiosa jako siła najwyższa oddziałuje na działalność człowieka przez udzielenie panującym władcom swego mandatu (tianming). Władców wspomagają w rządzeniu i moralnym wychowaniu ludu junzi - ludzie szlachetni, ucieleśniający cnoty konfucjańskie, mianowicie: xiao - nabożność synowską, zhong - lojalność, xin - wiarygodność, yi - prawość

<sup>19</sup> Zob. M. Eliade, *Historia wierzeń i idei religijnych*, przeł. Stanisław Tokarski. Warszawa 1994, s. 34.

<sup>20</sup> Zob. P. Listkiewicz, *Tao, droga i sposób życia*, Studio Wydawnicze „Za próg”, Australia 2005.

<sup>21</sup> K. Kondrat, dz. cyt., s. 215-216.

oraz humanitarność - ren. Te cnoty przejawiają się w życiu zgodnym z li - rytuałem. Jest on podstawą drogi królewskiej (wang dao), czyli doskonałych, humanitarnych rządów, i podstawą wszelkiej moralności.

Konfucjonizm nie jest systemem jednolitym. Powstało wiele konkurujących ze sobą szkół. Pojawiły się także koncepcje o zabarwieniu religijnym, przedstawiające Konfucjusza jako istotę boską, obdarzoną niezwykłymi mocami. W konfucjanizmie jest praktykowany kult Niebios i kult przodków, także kult bóstw gór, rzek, ziemi i ziarna. W zakres działalności urzędników konfucjańskich wchodzi opieka nad świątyniami i prawidłowe składanie ofiar oraz organizowanie uroczystości. Problem cierpienia jest wpisany w pogląd, stanowiący podstawowe założenie konfucjanizmu, że wszystko, co się dzieje, musi być zgodne z „ładem nieba” (Tao)<sup>22</sup>.

### 3.5. Islam

Islam jest religią monoteistyczną<sup>23</sup>. Oznacza pokój i posłuszeństwo. Jest to droga człowieka, który jest posłuszny Bogu i pozostaje w pokojowych relacjach zarówno z Nim, jak i wszystkimi Jego stworzeniami. Wyznawcy islamu nazywają się muzułmanami, co oznacza *poddany Bogu*. Założycielem islamu jest Muhammad, wysłannik Allaha. Narodziny islamu są związane nierozdzielnie z powstaniem Koranu, spisane go po 633 roku, po śmierci Mahometa. Jego nauczanie i styl życia stały się dla wyznawców Allaha najwyższym autorytetem. Muzułmanie wierzą, że Allah jest wszechmocny. Uważają go za stwórcę świata i źródło wszelkiego dobra i zła. Wszystko dzieje się z jego woli. Allah jest potężnym, ale surowym sędzią. On okazuje miłosierdzie swoim wyznawcom w zależności od spełnionych przez nich dobrych uczynków, a także od stopnia poświęcenia religijnego, którym się wykazywali.

Muzułmanin musi przestrzegać pięciu obowiązków religijnych. Są to: powtarzanie wyznania wiary w Allaha i Mahometa; odmawianie po arabsku pięć razy dziennie określonych modlitw; udzielanie wsparcia po-

<sup>22</sup> Konfucjonizm, <http://portalwiedzy.onet.pl/5814,,,konfucjanizm,haslo.html> (03.09.2014).

<sup>23</sup> Twórcą islamu jest Mahomet z Mekki (570-632). Podczas kontemplacji doznał wizji i zaczął głosić zasady nowej religii. Objawienie miało miejsce w 610 r. w jaskini Al-Hira. Przeciwnicy zmusili go jednak do ucieczki z Mekki do Medyny. Data tej ucieczki, zwanej hidżrą, czyli rok 622, została przyjęta za pierwszy rok ery muzułmańskiej, zob. A. Wąs, *Mahomet i początki islamu*, <http://religie.wiara.pl/doc/472210>. (12.03.2013).



trzebującym; post, zwany ramadan, trwający przez jeden miesiąc w roku, kiedy to należy powstrzymać się od jedzenia, picia, palenia i współżycia seksualnego od wschodu do zachodu słońca; raz w życiu należy udać się na pielgrzymkę do sanktuarium w Mekce. Wierne wypełnianie tych praktyk jest podstawą nadziei, że po śmierci trafi do raju. Raj jest miejscem przyjemności zmysłowej. W przeciwnym razie poniesie wieczną karę w piekle.

Muzułmanie praktykują dobroczynność, która ma m.in. łagodzić ubóstwo i cierpienie, być pomocą osobom obciążonym długiem, także okupem za jeńców wojennych. Te świadczenia obowiązkowe, zwane zapart, stanowią kamień węgielny islamskiego społeczeństwa. Jest to obowiązek nałożony przez Boga w interesie społeczeństwa jako całości. Te składki charytatywne pokrywają potrzeby społeczne, ale są również formą oczyszczenia serca ofiarodawcy z egoizmu i chciwości w imię Boga<sup>24</sup>.

#### 4. Wartość cierpienia

Cierpienie ma sens. Max Scheller (+ 1928) dostrzegł w cierpieniu fizycznym pozytywne cechy. Prezentował optymistyczną wizję cierpienia. Podkreślał, że ból jest pewnym ostrzeżeniem człowieka przed groźącym mu niebezpieczeństwem. Ból nazywał strażnikiem dobra człowieka; ból ucha domaga się wizyty u laryngologa, a ból zęba u stomatologa. Każda operacja lub zabieg chirurgiczny powoduje ból, ale dzięki takiej możliwości człowiek cierpiący powróci do pełni zdrowia. Trwanie bólu jest różnorakie. Może być krótkotrwały, ale istnieją również choroby przewlekłe. Wtedy ból trwa długie lata. Mimo tego, cierpienie fizyczne ma sens w życiu człowieka<sup>25</sup>.

Cierpienie człowieka nigdy nie jest przyjemnością dla cierpiącego. W wielu przypadkach ból jest trudny do zniesienia. Zbyt silny ból może doprowadzić nawet do zwątpienia czy załamania się wiary. Ale cierpienie może być elementem pomocnym w dojrzewaniu wewnętrznym. Współczesne formy terapii medycznej potrafią zmniejszyć ból, także złagodzić cierpienie. Wtedy, jak to ujął Yves Congar (+1995), cierpienie staje się wymagającą szkołą etycznej samorealizacji człowieka<sup>26</sup>.

Doświadczenie bólu w życiu człowieka pojawia się także jako efekt zle-

<sup>24</sup> Zakat - filar islamu, [http://www.alislam.pl/islam/filary\\_islamu/zakat](http://www.alislam.pl/islam/filary_islamu/zakat) (12.03.2013).

<sup>25</sup> S. Kowalczyk, dz. cyt., s. 104-108.

<sup>26</sup> Tamże, s. 109.

go korzystania z wolności. Częstym zjawiskiem jest złe pojmowanie owej wartości, które w konsekwencji rodzi cierpienie człowieka. Miłość pojmwana w niedojrzały sposób skutkuje egoizmem w odniesieniu do innych. W relacjach małżeńskich może ona przejawić się w przedmiotowym traktowaniu współmałżonka. Nieopanowana poządlliwość powoduje ciągle napięcia i może doprowadzić nawet do rozpadu małżeństwa<sup>27</sup>.

Cierpienie obecne w życiu człowieka może budzić strach. Staje się on większy, gdy cierpienie się wzmacnia. Człowiek boi się takiego cierpienia. Sama myśl o nim wywołuje napięcie. Jednak mimo tego nie można uciec przed cierpieniem. Należy je przyjąć. Brak rozumnej akceptacji cierpienia rodzi nieuzasadnione pretensje do innych ludzi. Często powoduje rozpad więzi międzyludzkich. Kuracja jest skuteczniejsza u człowieka panującego nad strachem przed cierpieniem<sup>28</sup>.

Przyczyną ludzkiego cierpienia są także niepohamowane żądze tego świata, takie jak pycha czy zazdrość. Wojny XX wieku były spowodowane tym, że człowiek pragnął więcej mieć niż bardziej być. Dla niego liczyły się tylko dobra materialne. Dlatego w czasach wojen wielu ludzi umiera z głodu. Człowiek dla człowieka staje się wilkiem, niejednokrotnie wyrafinowanym nieprzyjacielem. Świadczą o tym Oświęcim - Auschwitz, Majdanek, Dachau, i wiele innych niemieckich obozów śmierci oraz sowieckich łagrów. Wojna, która niesie śmierć wielu niewinnych ludzi, jest najbardziej dramatycznym cierpieniem. Jest ono udziałem często zupełnie bezbronnych ludzi<sup>29</sup>.

Na cierpienie człowieka wpływa samotność. Obecność drugiego człowieka, dialog z innymi ludźmi jest pomocny w przeżywaniu bólu. Człowiek uciekający przed ludźmi wynajduje sobie zajęcia niekoniecznie prowadzące do dobra. Taka osoba często popada w różne uzależnienia, jak alkoholizm, czy narkomania. Taka droga nie zmniejsza cierpienia, ale prowadzi do jeszcze większego wewnętrznego rozdarcia, nawet doświadczenia nicości i bezsensu życia<sup>30</sup>. Natomiast cierpiący człowiek, otwarty na innych, potrafi

<sup>27</sup> C. Valverde, dz. cyt., s. 311.

<sup>28</sup> Zob. L. Łysiń. *Filozofia wobec cierpienia*, „Bielsko-żywieckie Studia Teologiczne”, tom 9 (2008), s. 185-197.

<sup>29</sup> C. Valverde, dz. cyt. s. 311.

<sup>30</sup> Tamże, s. 312.

przeżywać cierpienie godnie i wykorzystać je ku rozwojowi swego człowieczeństwa. Jest to bowiem okazja do wypracowania cierpliwości, zaufania do osób leczących i opiekujących się chorym. Także do wdzięczności tym, z których życzliwości i zainteresowania korzysta. Pomocna jest medycyna, która dzięki osiągnięciom w zakresie uśmierzania bólu potrafi go zmniejszyć a nawet niemal całkowicie wyeliminować.

### **Zakończenie**

Różnorodne jest podejście do problemu ludzkiego cierpienia. Niektórzy filozofowie dostrzegali jego wartość. Proponowali pracę nad zdobywaniem cnoty umiaru, aby móc znosić cierpienie. Inni mówili o jego bezsensowności. Religie naturalne proponowały wyzbywanie się cierpienia przez praktykę dobrego życia. Wtedy człowiek osiągnie nirwanę. Refleksja filozoficzna dostrzega sens cierpienia. Ono ma wartość w kształtowaniu osobowości człowieka. Jego akceptacja pogłębia też relacje między ludźmi. Pełne światło na cierpienie i jego sens rzucił Chrystus.

## NEKROLOG

### Ś.P. SIOSTRA WIESŁAWA HELENA BADŻYŃSKA ze Zgromadzenia Sióstr Matki Bożej Loretańskiej

Siostra Wiesława urodziła się w 1933 r. we wsi Bonin k. Konstantynowa. Jako 19-letnia dziewczyna wstąpiła do Zgromadzenia Sióstr Matki Bożej Loretańskiej w Warszawie, w którym pierwszą profesję zakonną złożyła w 1955 r., a śluby wieczyste 2 lutego 1961 r.

W Zgromadzeniu przez większą część lat życia posługiwała w charakterze kucharki. Pracowała na wielu placówkach zakonnych: w Warszawie przy ul. Ks. Kłopotowskiego 18 i przy parafii NMP na Lesznie, w Loretto k. Kamieńczyka, we Włodawie, w Mińsku Mazowieckim, w Broku nad Bugiem i w Krynicy, **a także w Wyższym Seminarium Duchownym Diecezji Siedleckiej w Opolu Nowym, gdzie posługiwała przez 10 lat.** Ostatnie 13 lat życia s. Wiesławy to zaangażowanie w główny apostołat Zgromadzenia, w Drukarni Sióstr Loretanek w Warszawie Rembertowie. S. Wiesława pracowała w introligatori do ostatnich chwil życia. Śmierć, do której była przygotowana, poprowadziła ją na spotkanie z Bogiem.

S. Wiesława zmarła po krótkiej chorobie w warszawskim szpitalu 19 stycznia 2015 r. Msza św. pogrzebowa, pod przewodnictwem Księdza Biskupa Piotra Sawczuka, z udziałem blisko 20 kapłanów, w tym delegacji Wyższego Seminarium Duchownego Diecezji Siedleckiej, licznie zebranych Sióstr Loretanek, Rodziny Przyjaciół była sprawowana 22 stycznia br. w kaplicy Domu Zgromadzenia Sióstr Loretanek w Warszawie-Rembertowie. Następnie ciało śp. Siostry Wiesławy zostało przewiezione i złożone na cmentarzu własnym Zgromadzenia w Loreto k. Kamieńczyka.

Wieczny odpoczynek racz dać jej Panie...

## SPIS TREŚCI

### **Stolica Apostolska**

Orędzie Papieża Franciszka do młodych na XXX Światowe Dni Młodzieży ..... 1

### **Episkopat Polski**

Apel biskupów kościoła rzymskokatolickiego w Polsce i zwierzchników  
kościółów zrzeszonych w polskiej radzie ekumenicznej o poszanowanie  
i chrześcijańskie świętowanie niedzieli ..... 9

Apel prezydium Konferencji Episkopatu Polski ..... 12

Prośba delegata Konferencji Episkopatu Polski ds. Duszpasterstwa Emigracji  
Polskiej w związku ze Światowym Dniem Migranta i Uchodźcy ..... 13

Przesłanie Przewodniczącego Rady ds. Środków Społecznego Przekazu  
Konferencji Episkopatu Polski ..... 14

Stanowisko Zespołu Ekspertów ds. Bioetycznych Konferencji Episkopatu  
Polski w sprawie dopuszczenia do swobodnego obrotu handlowego  
pigułki postkoitalnej ..... 16

### **Biskup Siedlecki**

Rekolekcje kapłańskie ..... 19

Dekret ..... 25

Komunikat ..... 26

Zaproszenie na Diecezjalny Dzień Życia Konsekwowanego ..... 28

**Zmiany wśród duchowieństwa** ..... 29

### **Komunikaty Kurii**

Dni Skupienia dla osób dorosłych ..... 30

Ferie zimowe w Domu Rekolekcyjnym w Siedlanowie ..... 31

Program roku formacyjnego 2014/2015 w Diecezjalnym Centrum Formacji  
Kapłańskiej w Nowym Opolu..... 32

Spotkanie kapłanów prowadzących modlitwy o uzdrowienie..... 39

Spotkanie księży rekolekjonistów ..... 40

Zaproszenie na spotkanie osób niepełnosprawnych ..... 41

Zaproszenie na rekolekcje dla młodzieży męskiej ..... 42

Komunikat kurii metropolitalnej w Poznaniu ..... 43

### **Dodatek**

Ks. Kazimierz Matwiejuk - *Sens cierpienia* ..... 44

**Nekrolog** ..... 57

ISSN 1230-7165

Wydawca  
Wydawnictwo Diecezji Siedleckiej

*Unitas*

08-110 Siedlce, ul. Szkolna 22  
tel. 502 574 004

e-mail: wiadomosci@wydawnictwo-unityas.pl

Nakład: 1000 egz.

Redaktor naczelny: ks. dr Marek Paluszkiewicz  
Numer zatwierdził: ks. mgr lic. Jan Babik, kanclerz